גיליון מס. 130 • כ"ב בתמוז תשמ"ח • 7.7.1988

"מעריב לילדים" בעמודים 21–23

EXCLUSIVE*

*סדרה יוקרתית שעוצבה במיוח
למדינות השוק האירופי.
כמות מוגבלת גם בישראל.

יותר ציוד בפחות כסף

דגם	מחיר מחירון	מחיר מבצע	הרווח שלך
אקסקלוסיב 4 דל' 1.6S גיר רגיל 861U8	39,734 ש"ח	35,765 ש"ח	3,969 ש"ח
אקסקלוסיב 4 דל' 1.6S אוטומטית 861U5	43,494 ש"ח	39,146 ש"ח	4,348 ש"ח
אקסקלוסיב 5 דל' 1.6S אוטומטית 841U5	45,092 ש"ח	40,582 ש"ח	4,510 ש"ח

הגה כח, צבע מטלי ומזגן בתוספת מחיר.
חכמות מוגבלת. החברה רשאית להפסיק את המבצע בכל עת.
לפי מחירון החברה מספר 14/88 א'
בנוסף אפשרות לאשראי עד 85% ממחיר המכונית (לא כולל מע"מ) באמצעות חברת מימון.

אקסקלוסיב - לא רק בשם:
* ריפוד פנימי קטיפה מפואר
* גלגל הגה ספורטיבי בעיצוב מיוחד
* תאורה פנימית מיוחדת
* השהיית כיבוי תאורה פנימית
* 2 מראות חיצוניות בצבע תואם לצבע המכונית.
* פסי קישוט לאורך המכונית.
* צמיגים 165R-13
* צלחות גלגלים מיוחדות.

משרד ראשי ותצוגה:
פ"ת:
ק. אריה, היצירה 6. טל. 9231873
אולמות תצוגה ליאו גולדברג מ
ת"א:
דרך פ"ת 86, טל. 336911
ירושלים:
שלומציון המלכה 15, טל. 234536
חיפה:
דרך יפו 132, טל. 530281
ב"ש:
מורדי הגיטאות 96, טל. 70507
סוכנים: חיפה:
"בית המכונית", יפו 19, טל. 512251
פ"ת:
"כהן את מילר", בר כוכבא 39, טל.
חדרה:
"מוסך כהן", שכונת ביאליק, טל.
רחובות:
"מוסך צמד", דרך יבנה. טל. 461591
נצרת:
בשארה ויוסף סרוג'י, פאולוס השי
טל. 70030.
נתניה:
אוטו מרכז רח' הרצל 50, טל. 24967

OPEL

GM Backed By The Worldwide Resources of General Motors

ליאו גולדברג בע"מ
המניע להצלחת אופל בישראל

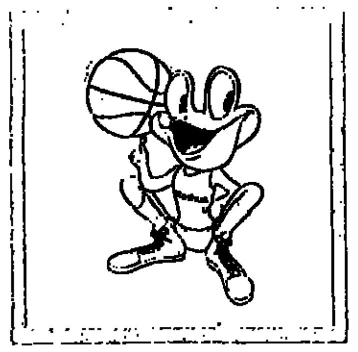

איך־יקום להגדיר את הופעת נבחרת הכדורסל בקדם אולימפי בהולנד כשלון ▫ יש עתיד לשחקני הסגל הזה, יש כשרון, יש מקום לשיפורים ▫ כל הגורמים חייבים לחבור כדי להצעיד את הנבחרת חזרה למקום טוב במרכז אירופה

מוטי רוזנבלום (הולנד)

קשה להגדיר את הופעת ישראל בטורניר הקדם־אולימפי בכדורסל, ככישלון. הרי ידענו ערב צאתה של הנבחרת להולנד שהסיכויים לזכות באחד משלושה הכרטיסים לסיאול, הם אפסיים וגם המטרה המוצהרת – לעלות לפחות לשלב הגמר ברוטרדאם – קשה כשמדובר בבכך ששתי היריבות העיקריות שלנו שגם נשאו עיניהן לכרטיסים האולימפיים, הן יוגוסלאוויה ויוון.

עדיף (וכך כנראה רואים זאת גם המאמנים רלף קליין ומשה ויינקרנץ) לראות בטורניר, מבחינת ישראל, מחנה אימונים רציני ראשון לקראת העידן החדש שבנבחרת, עידן ההכנות המדוקדקות ובמסגרת תוכנית לטווח ארוך, כדי להחזיר את הכדורסל הישראלי לדרג הבכיר של אירופה.

אם כך נראה את מה שהתרחש בסרטוהנבוס – המטרה אכן הושגה.

יש כשרון

לא סוד הוא שהנבחרת סובלת מאז ומתמיד ממחסור כרוני במשחקי מבחן, מאבקים בין־ארציים רשמיים, התורמים לגיבוש הקבוצתי ומעניקים ניסיון לשחקנים הצעירים. המאבקים עם יוגוסלאוויה ויוון והניצחון הנאה כשלעצמו על הנורווגים, תרמו תרומתם לבנייה היסודית שמתכנן קליין, לקראת המשימה החשובה באמת: משחקי דרג ב', במאי בשנה הבאה.

העקרון שחייב, לדעתי, להנחות את המאמנים, בהכנת הנבחרת, קשור קשר אמיץ לסגל השחקנים שנטל חלק בטורניר סרטוהנבוס. אם הנבחרת תשנה פניה ושחקנים יתחלפו מדי חודש וממשימה למשימה – אזי נפסיד את הגיבוש וההכרה ההדדית של הסגל.

לא הייתי פסימי במהלך הטורניר, ואף לא בסיום השלב המוקדם. לי נראה שיש היום בסגל הלאומי חבורה של כדורסלנים בעלי כשרון רב, שמסוגלים לשאת על כתפיהם את הנבחרת אל עתיד וורוד יותר. אפשר היה לראות זאת גם בהפסדים, כמו בניצחון. אפשר היה לגלות את הרוח הקבוצתית ואת הרצון לשחק ולהצליח.

יש כמובן מקום לשיפורים, אולי גם לכמה שינויים. כשאני מביט על הסגל ככלל, אפשר לגלות בו את הצרדים הטובים שבכדורסל הישראלי, תוצרת כחול־לבן.

לא רק בקליין ובויינקרנץ תלוי עתיד הנבחרת הזאת. גם לאיגוד הכדורסל יהיה מה לתרום להצלחה. גם על המועדונים מוטלת חובה בעניין הזה.

צעד ראשון

בשנים האחרונות, הציעו רבים, במיוחד אחרי כשלונות בטורנירים שונים באירופה והירידה, פעמיים, לדרג ב', להתחיל בתוכנית רצינית ולטווח רחוק, שתפקידה להחזיר את הנבחרת למקום הטוב באירופה.

שנה אחרי שנה המשיך הכדורסל לעבוד בשיטת הטלאי – מאמן למשימה אחת ואם ניכשל בה – הוחלף. מחנות אימונים, רק זמן קצר לפני טורניר; חילופים רבים בסגל הנבחרת. הכל נעשה במהירות ומבלי להשקיע מחשבה עמוקה.

היום, כך נרמה, חל שינוי מהותי בדרך המחשבה של קברניטי הכדורסל. ראשית הותתם מאמן־על באיגוד, רלף קליין, שיעבוד רק באיגוד, וזה כבר היה הדבר הנכון לעשותו.

אבל בכך אין די, רלף וודאי יכין תוכנית פעולה מדוקדקת ומקצועית, אשר תצטרך לצאת לפועל במגרש ולא רק על הנייר. כדי שזה יקרה, תצטרך הנהלת האיגוד לשנות כמה סעיפים בתקנון, בנוגע להופעת שחקנים בנבחרת, לפגישות, ולאימונים, למשחקי מבחן, במהלך העונה. הנבחרת אינה יכולה לשבוק חיים במהלך השנה ולהתעורר סמוך ליציאה למשימה.

גם אם הדבר ידרוש עצירת משחקי הליגה, או דחיית משחקים. הנבחרת חייבת לתפוס את המקום הראשון בסדר העדיפויות, לא רק של עסקני האיגוד ומאמני הסגל, גם של ראשי האגודות.

כולם צריכים להטות שכם למשימה שהיא כעת המשימה הלאומית בכדורסל. ■

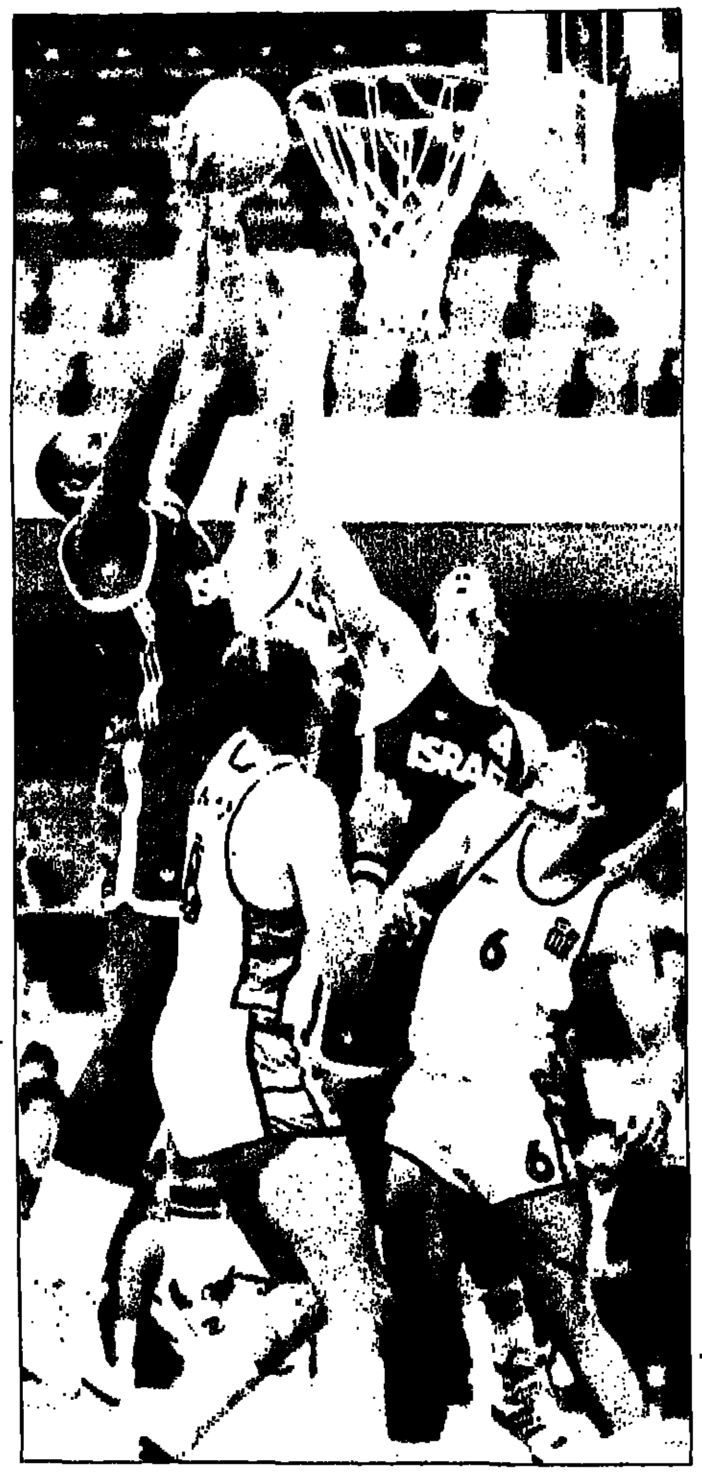

לאבן מרסר (עם הכדור) מעל שחקני יוון (יואנאקיס מימין), כשמרג הופלד חש לעזרתו (באמצע), במשחק הראשון והחשוב ביותר של ישראל בקדם אולימפי בהולנד, שבו חזרה אלופת אירופה וניצחה אותנו (צילום־רדיו בצבע של א.פ.)

שבועספורט

מודעות: גילה שניידר טל': (03)439442

© כל הזכויות שמורות ל„מעריב"

עורך: אלכס דורון
עריכה: טובי פולק
עריכה גרפית: לוסי קזמיר, יגאל אופיר
צלם: עדי אבישי
עורך מדור הספורט: אבי בעלהיים

בשער

אין צורך בהסברים: גלולות מכל הצבעים, הגדלים והצורות. ויטאמינים. חלק בלתי נפרד כיום מהספורט (צילום: עדי אבישי; הציוד באדיבות "ספורט אבידן" בת"א)

מה בגליון

5-4: אמיר בינו: קרנות איר. 6-7: ויטמינים בספורט; 8: רוזין ממשיך; 9: טייסון; 12-13: פוסטר: שטפי גראף; 14-15: שגעון הגולף; 16: 3 נקודות; 17: סיאול; 18: טוטו. 20: מכוניות

מלון רזידנס נתניה 053-623777

מבצע מיוחד

202 ש"ח סופשבוע 3 לילות (ה'-א')

238 ש"ח אמצע שבוע 4 לילות (א'-ה')

★ על בסיס חצי פנסיון
★ המחיר לאדם בחדר זוגי
★ המחיר כולל מע"מ
★ תוקף המבצע עד 24/7/88

מלון גליל נתניה

★★★★

בסגנון מועדון נופש

משקיף לים, בריכת שחיה מרווחת, קפיטריה, בר

★ קברט
★ תצוגות אופנה
★ מחול אירובי
★ מועדון לילה
★ משחקי חברה
★ מיני קלאב לילדים
★ כדורסל, פינג פונג
★ ועוד...

★ המחיר על בסיס חצי פנסיון לאדם בחדר זוגי
★ המחיר כולל מע"מ
★ המחירים בתוקף עד 24/7/88

240 ש"ח סופשבוע 3 לילות

275 ש"ח אמצע שבוע 4 לילות

הזמנות: 053-623777

הופ'או' חנוך ברטוב

יריד במוסקבה

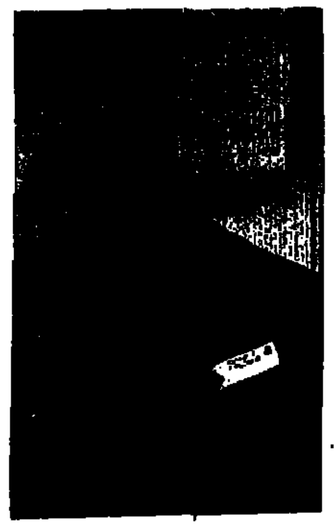

להשיג בחנויות הספרים ברחבי הארץ ובחנויות ספרית מעריב:

ת"א, דרך פ"ת 72 א'
חיפה, בן־יהודה 29
ירושלים, הלל 16
ב"ש, קק"ל 90

מזל איילה

חנוך ברטוב

מזל איילה

שש כנפיים לאחד

שש כנפיים לאחד

תלוש הזמנה

לכבוד ספרית מעריב
רח' החילזון 3, רמת־גן 52-522

נא לשלוח אלי את הספר/ים המסומן/ים ב־x

☐ יריד במוסקבה במחיר 21.50 ש
☐ מזל איילה במחיר 29.00 ש
☐ שש כנפים לאחד במחיר 26.50 ש

שם ______

כתובת ______

ת"ז ______

מיקוד ______

טל' ______

תאריך ______

חתימה ______

ספרית מעריב

ספרים מבית טוב -

אף לא מלה על הנבחרת

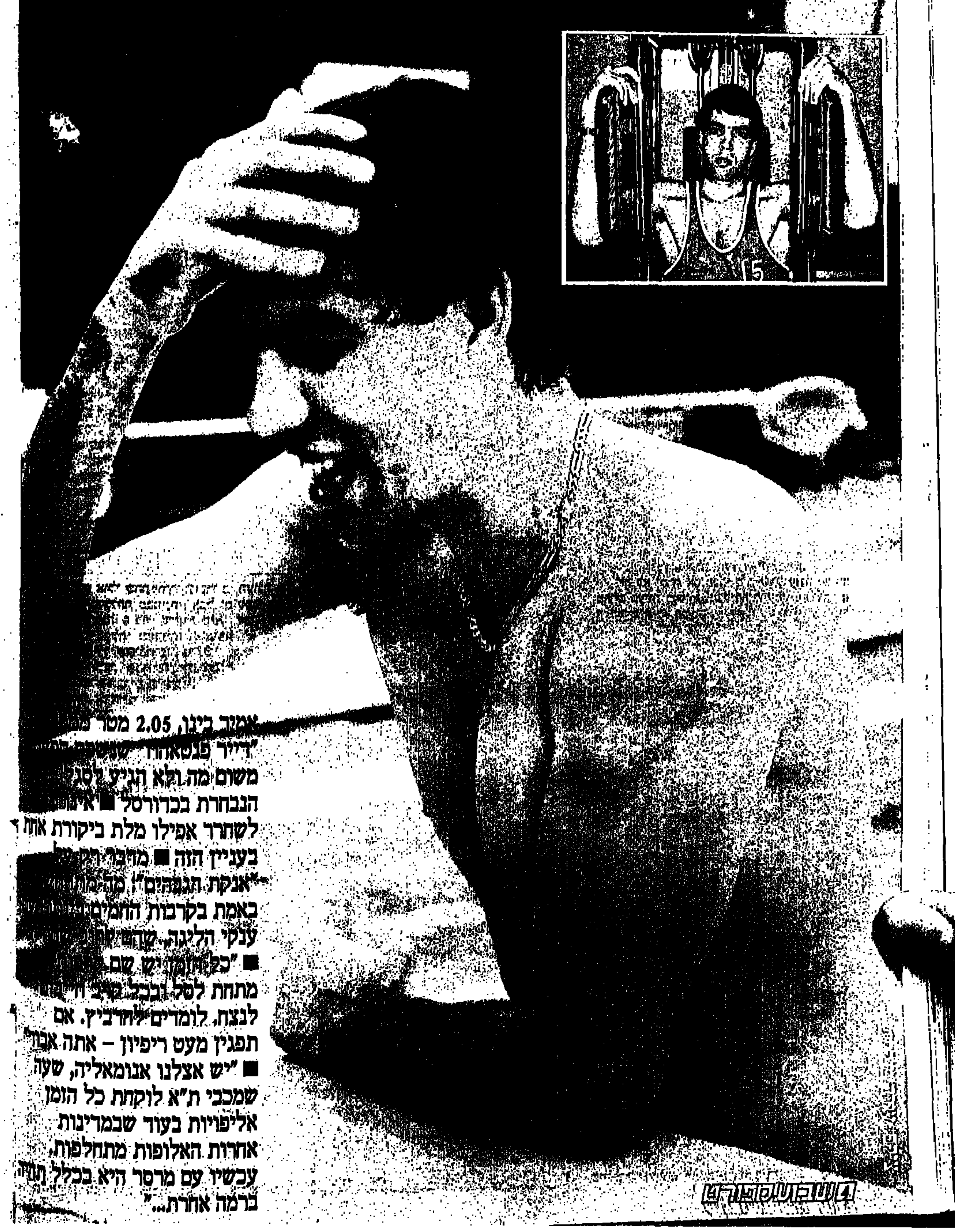

קובי שם טוב

כשנבחרת ישראל היתה עסוקה בימים האחרונים בקדם אולימפי, היה אמיר בינו טרוד בחוזים ובטפסי ביטוח, בחברת "ציון", שבה הוא עובד בפגרת הכדורסל. אפילו אם היה הסוכן המוצלח ביותר של החברה, לא יכול היה להנפיק תעודת ביטוח להצלחת הנבחרת. אבל מגובה של 2.05 מטר, רואים ״ים אחרת.

ובכן הנבחרת נסעה ובינו נשאר ברמת־גן. יש מי שהיו מנצלים כל הפסר, כדי לבקר את אופן בחירת השחקנים. אמיר מעדיף לשתוק. הבהיר מיד, בצורה שאיננה משאירה מקום לספק: "אף מלה על הנבחרת" – ויותר לא יצאה מלה זו מפיו. אם יש מי שמרגיש שנעשה לו פה עוול – שיקום. בינו לא מתנדב.

אז מה נשאר אם לא הנבחרת? – הרבה.

העונה האחרונה של מכבי ר"ג היתה אחת מהיותר מוצלחות בתולדותיה. אך עדיין לא מתקרבת לעונה ההיא, שבה כשלה בדרך לחצי גמר גביע קוראץ', בהפרש של נקודה באנטיב. אבל יחסית ל"הספדים" שנאמרו עליה בתחילת העונה, החבר'ה עשו מעל ומעבר. כמעט כל ילד בר"ג מכיר כיום את נאווי, רכליס, ארדיטי, שוורצמן ובינו – ואם נשאר לו אוויר בריאות יזיכר באותה נשמה גם את "המנצח של התזמורת" הזו, אפי בירנבוים.

בעוד שכל החבורה הזו היא בקומה הראשונה של אולם הכדורסל, בינו הוא מדיירי הפנטהאוז. מבלה במשחק בגבהים של שני מטר פלוס. נלחם בעיקר בשחקנים זרים, גבוהים וחזקים ממנו גם פיסית; כאלו שגם מרביצים ומקללים. ובכל זאת, בינו נתן לכמה מהם קרבות, שאותם לא ישכחו.

"אמרו לי: "כאן המקום שלך!"

אמיר: "יש אולי שהתעוררו ונזכרו בי העונה, כי היא היתה די מוצלחת מבחינתי. אבל גם לפני שתי עונות נתתי שנה טובה. הבעיה היא, שבין שתי העונות הללו סבלתי מפציעה והיכולת לא היתה כל־כך גבוהה, כך ששוכחים ואני מבין זאת. ספורט הוא מקצוע אכזר, שבו שוכחים מה עשית לפני שבוע. פלא שלא זוכרים מה עשיתי לפני שנתיים?

"חוץ מזה, אז היינו בתחתית וזה כבר מצב אחר. כשאתה בצמרת, מתייחסים לקבוצה אחרת וגם השחקנים מרגישים אחרת. העונה, הייתי יותר יציב וזה תרם לקבוצה".

– אבל גם רמת הגבוהים בקבוצות האחרות עלתה.

"טוב, מתרגלים. מאז שאני משחק כדורסל, לקחו ושמו אותי מתחת לסל. אמרו לי: 'פה המקום שלך. עכשיו תשחק ואם לא תילחם, אין לך מה לעשות פה'".

– המלחמה שלך היא קצת שונה מאלה שמשחקים בחוץ. אתה רואה רק אמריקנים ושחורים. אלה קרבות מסוג אחר. מה קורה מתחת לסל?

– "מה שמתרחש במאבקים עם הזרים, שונה ממה שמכיר כל שחקן חוץ. אסור לגלות כלפיהם סימני חולשה, אפילו לרגע אחד. אם אתה מפגין קצת ריפיון, זה אבוד. כל הזמן קרבות וכל הזמן צריך לנצח בהם. אם החטאת סל, הלך בזה, לפעמים, משחק שלם. בנ"ל אם לא תיקח ריבאונד גורלי בהגנה. חוץ מזה, הם משחקים חזק ומרביצים. למרתי מהם ואני מרביץ כמוהם. מה שכן? אני לא מקבל אותו יחס מהשופטים. משום מה, לשופטים תמיד נראה שהשחורים יכולים ללכת ביניהם מכות חופשי, אחד על אחר וללבנים לא תמיד מותר להשתתף בחגיגה. לפעמים אני רואה שחורים רבים זה עם זה, ואין שריקה. אבל כשאני משחק קצת חזק, מיד אני מקבל שריקה. אני לא מתלונן ובוכה על השיפוט – זו פשוט ההרגשה שלי, דווקא רמת השיפוט עלתה העונה, אבל בכל הקשור למאבקים מתחת לסל, השחורים מקבלים יותר אפשרות ללכת מכות.

"אני גם לא רוצה שיבינו לא נכון: אין אלימות מתחת לסלים. רק משחק נוקשה. צריך הרבה כוח כדי לעמוד בו. אתן דוגמא: ארי רוזנברג למשל, הוא שחקן שבנוי טוב, בטח לא חלש ושברירי. כשהוא מפעיל את הנשמה שלו, ויש לו, הוא פתאום נעשה חזק פי שניים. שואב משומקום, כוחות חדשים. זה מצב שגם מדגים אותי. אני משחק עם הרבה לב. משקיע המון נשמה – וזו מהווה תוספת לכוח הפיסי".

–ובזה הצלחתם להדביק גם את הזרים.

"אצלנו הזרים השתלבו יפה, חברתית ומקצועית. זה גרר אותם למשחק נשמה. אם שחקן כמו מאיו, בן 32, מזנק לפארקט, זה אומר שהישפענו עליו. רוב הקרדיט בעניין הזה מגיע לכדורי, (הרכז עמי נאווי). אבל גם לאפי בירנבוים המאמן יש חלק במוטיבאציה וההתלהבות שלנו. גם להנהלה, שדאגה שהכל ידפוק כמו שצריך. כשאין בלאגאן כמו בהפועל ת"א, הראש פנוי למשחקים".

החמישיה שלו

חמישיית העונה של אמיר בינו מורכבת מחמישה אמריקנים, שנשלפים לו מהמותן, בכלל בלי בעיות: מרסר, יוסטון, ניגי, פרימן ובריאד ליף. התלבט קצת בין ליף לטאונס, אבל סיום העונה המוצלח של ליף – הכריע.

עם החמישייה הישראלית היו ג־ת בעיות: "תראה, אני לא אבחר את עצמי ולכן החמישייה שלי היא: עמוס פרישמן, למרות שאם עמי נאווי היה בריא עד סוף העונה, הייתי בוחר בו. חיים זלוטיקמן, דורון ג'מצ'י ונדב הנפלד – שלושתם היו טובים, זו הבעיה, אבל אני מכניס את שלושתם לחמישייה וסוגר עם עומר סליישר".

– זו חמישייה לא מאוזנת.

"זו בדיוק הסיבה שמביאים זרים. או שאני יכול לשחק שם ולאזן אותה".

יוסטון – אחד הטובים שהיו כאן

– נגד מי קשה לך לשחק במיוחד?

"נגד רונלד יוסטון מחיפה זה היה הכי קשה. אחד השחקנים הכי חזקים. אם הוא לא יהיה בחיפה בעונה הבאה, הם יצטערו מאד, כי מדובר באחד הזרים הכי טובים שהיו כאן אי פעם. יהיה קשה מאד להביא מישהו אחר ברמה שלו".

על המזנון בסלון ביתו, תמונה של אמיר, שצולמה מיד לאחר הניצחון על הפועל ת"א, בכפר המכביה. זה היה בתחילת הדרך, כשהניצחון ההוא נחשב הפתעה. בינו נראה שם, מחובק עם ליאור ארדיטי. השניים כמעט קופצים מהתמונה לתוך הסלון.

– בכל מה שקשור למכבי ר"ג, אין לך לפעמים הרגשה של פיספוס? יכולתם להיות קבוצת צמרת בכדורסל הישראלי. שמות כמו ג'מצ'י וזיכמן הם רק דוגמאות.

"בשנה האחרונה היתה לנו הרגשה טובה, לאחר כמה שנות מועקה. זו שנה שפותחת לנו מחדש תקווה שאפשר בכל זאת להגיע לצמרת, עם כוחות ישראלים. הבעיה של מכבי ר"ג היא שאין לה אולם. אני מאמין שיש מספיק אוהדים. אולם כמו אוסישקין, למשל, יכול להתאים לנו יופי – אם היה ברמת־גן. כך הגענו למצב שאנחנו לא יכולים להחזיק שחקנים כמו דורון, או זיס. פשוט אי אפשר לעמוד בדרישות שלהם, ואז צריך לתת להם ללכת.

"אני מודה שזה מתסכל להיות, במקרה הטוב ביותר, בשולי הצמרת, אבל זה נכון לגבי כל הקבוצות בארץ. הכל בגלל מכבי ת"א. בכדורגל אין מצב כזה. בכל עונה יש בשנים האחרונות אלופה אחרת. גם בליגות באירופה, מתחלפות אלופות. לוס־אנג'לס לקחה פעמיים רצוף את הנ.ב.א. וכל אמריקה יצאה מדעתה. אצלנו, זה מצב לא נורמאלי. מין אנומליה כזו, שמתפקדת הפוך. מכבי ת"א כל הזמן אלופה והכל זורם אליה. גם דורון, גם זיס ועכשיו מרסר. יחד איתו, הם בכלל יהיו ברמה אחרת".

– אז איך לדעתך תיראה הליגה בעונה הבאה?

"מאוד מפתה להגיד שמכבי ת"א תהיה שוב ללא מתחרים, אבל אי אפשר לדעת מה יהיה. כל מה שאגיד עכשיו זו רק ספקולציה. חולון עוד לא הביאה זרים. הגליל תהיה טובה. לא ברור מה יהיה עם הפועל ת"א".

אל דאגה: תהיה הפועל ת"א

– מי יודע, אולי לא תהיה הפועל ת"א.

"זה לא יקרה. אם מכבי ר"ג, שכל עונה יש לה מחדש בעיות כספיות, מצליחה להעמיד קבוצה, אז הפועל ת"א לא תצליח? – שאיש לא ידאג. להפועל ת"א תהיה קבוצה. זה ברור".

– ומה יקרה עם מכבי ר"ג?

"גם את זה אי אפשר לדעת. אם בהנהלה יידעו להרים את הקבוצה, כמו שעשו בעונה האחרונה, יהיה טוב. אני מאוד מקווה שליאור ארדיטי ישאר. עם הרולד קילינג יש בינתיים בעיות בעניין השכר, אבל צריך לסגור גם איתו. שמעתי שסטן מאיו זתם. מזה אני מרוצה. מאיו בחור זהב – שונה בכל התחומים כמעט מהסטריאוטיפ המצוי של שחקן חיווק שחור. עונה שלמה לא שמעתי אותו מקלל. לא הוציא את המלה "פאק" מהפה. מלה שהיא מאוד קלה על הלשון לזרים, ואפילו הישראלים כבר מקללים חופשי. מאיו – לא. גם מקצועית הוא בסדר. אמנם לא מנתר גבוה, לא מהיר ולא עושה דברים מרהימים, כמו פרימן למשל, אבל נותן מאה אחוז בכל משחק, כולל במשחקים האחרונים של העונה, כשכבר היה פצוע".

– אתה לא מתוסכל לפעמים מכך שכל הזרים האלה באים לכאן, אוספים משכורות עתק, מקבלים יחס מעולה ואחר־כך הולכים? אל הישראלים מתייחסים קצת אחרת, אם נאמר בעדינות.

"במכבי ר"ג יש לי כבר המעמד שלי. היחס שמקבלים הזרים, בטח שלא פוגע בי. בעניין המשכורות: גם הישראלים מתחילים עכשיו לקבל סכומים יפים. בכל מקרה, אני מתכוון לבקש בשנה הבאה תוספת שכר, לאחר העונה הטובה שנתתי. אני חושב שזה מגיע לי".

– היית עוזב את מכבי ר"ג?

"שאלה היפותטית. אם היה לי שחרור והייתי מקבל הצעה טובה ומעניינת, אולי הייתי עוזב, אבל זה יותר מדי אם. כרגע אני שחקן של מכבי ר"ג ואני די מרוצה. לגבי המשכורת, כמה שלא תקבל, יהיה תמיד מישהו שיקבל יותר. בכל ענייני הכסף, השמיים הם הגבול – אז צריך לדעת לקבל כמה שמגיע לך וללמוד להיות מרוצה מזה". ■

"סקופ": ההתחלה בהפועל גבעתיים

לא ייאמן אמיר בינו התחיל את הקריירה שלו בהפועל גבעתיים. "עד היום לא גיליתי זאת לאיש... לאף אחד. אבל זו האמת. בתיכון, שיחקתי שם בנערים, רק בגיל 16 עברתי למכבי ר"ג. אורי בר־צורי היה אז מאמן בגבעתיים ומכבי ר"ג ביקשה ממנו שיעביר אליה את כרטיס השחקן שלי. לקח זמן ובעונה הראשונה הייתי שם בלי כרטיס, אבל בסוף ההעברה סודרה".

עדיין אין לו תואר – פרט לאליפות בתי הספר, במדי "תיכון בן צבי", יחד עם עמוס פרישמן. "רבע הגמר בקוראץ' עם מכבי ר"ג זה לא תואר".

על הכושר בפגרת הקיץ, הרחק מהכדור, הוא שומר בחדר הכח של כפר המכביה. את הזמן הפנוי מקדיש לבית, עם אשתו אופירה, מתכונן להולדת התינוק הראשון.

מזל־טוב!

איך להגיע לביצועי שיא

יש קשר בין ויטמינים לכושר שיא בספורט ■ הוברר שתזונה מותאמת, עם תוספת של ויטמינים, פרוטאינים ומינראלים בצורת גלולות או משקאות מיוחדים, משפרת את ביצועי הספורטאים ותורמת לבריאות הכללית של גופם ■ "המכון למדעי הביצועים" באוניברסיטת ברקליי בקליפורניה, ממליץ על משטר מזון ואימונים מוגדר ועל תוספים למזון, כדי שהספורטאים יגיעו ביום התחרות לשיא היכולת הגופנית שלהם ■ כדאי לשים לב

ד"ר צ'ארלס גארפילד*

הויכוח על מהותה של התזונה הנכונה והקשר שבינה לבין ביצועי ספורטאים, מתנהל עשרות שנים. עוד במאה ה-19 נהגו ספורטאים-מתחרים לפנות את המעי הגס, בטרם החלו את אימוניהם – זאת במטרה להרחיק מקיבתם "חומר רעיל". לאחר "הפינוי" ועם תום האימונים, הם נהגו לאכול כמויות גדולות של בשר ארום וליוותו גם בבירה.

"בשנות ה-60 של המאה ה-19, מדווח מגאזין הרפואה הבריטי "לנסט", היה תפריטו של צוות שייטי אוניברסיטת אוקספורד מורכב מבשר בקר או כבש, מבושל למחצה; לחם, תה ובירה, בתוספת מעט ג'לי או גרגרי בחל לארוחת הערב. ירקות היו מחוץ לצלחת. על חותרי קיימבריג', לעומתם, לא הוטלו מיגבלות באכילת תפוחי אדמה, ירקות ופירות. התוצאה: שרשרת נצחונות רצופה של האוקספורדים".

כיום, תפריטי הדיאטות המכוונות להביא ספורטאים לביצועי שיא, שונים לחלוטין, למרות שחילוקי הדיעות בדבר הרכבם של תפריטים אלו עדיין קיימים. רבים מהעוסקים בטיפוח הגוף (בודי-בילדרס) משוכנעים, כי אין צורך בהגבלה תפריטאית כלשהי וניתן לאכול כל מזון, בתנאי שסיום הארוחה מלווה במשקה, המכיל חלבון טבעי ו־ויטמינים. אולם, מסתבר שהשגת תזונה אופטימאלית איננה כה קלה.

מנסיון עבודתנו עם אתלטים ב"מכון למדעי הביצועים", עולה, כי מזונות מסויימים, שנבחרו בקפידה ותוך הפחתה ניכרת בתכולת השומנים שבהם, חיוניים לקידום גודל השרירים וחוזקם. עוד הוברר כי, למרות הפיתוי המענג שיש במאכלים מטוגנים, או בקינוחים עתירי סוכר, אין הם מסוגלים לספק את החומרים התזונתיים הרבים, שנחוצים להבאת התהליכים הביו־כימיים המורכבים של הגוף לידי פעולת שיא, בשעת הצורך. מחסור ברכיב תזונתי בודד, עלול לחבל ביעילות פעולת הגוף, בבניית רקמות חדשות או בהפקת אנרגיה.

דרישותיהם של אתלטים, שחיינים, אצנים ומטפחי־גוף, מגופם, גבוהות בהרבה מאלו של אנשים העובדים בישיבה או אף טניסאים ורצי סופשבוע. הראשונים זקוקים לתזונה נכונה כדי לשמור על חוסנה של מערכת החיסון שלהם.

לרוב הספורטאים דיעות או התרשמויות משלהם על תכולתו הרצויה של "התפריט הקדם־תחרותי". לרוע מזלם, כמה מירשמים כאלה מביאים אותם לתוצאות הפוכות לחלוטין מביצועי־שיא. ממחקר שערכנו עולה, כי שעתיים־שלוש לפני תחרות, אין לאכול ארוחה, כיוון שהמזון לא יעוכל כהלכה בפרק זמן זה. התוצאה: לא זו בלבד שאין המזון מספק דלק לגוף, אלא שהוא אף גוזל ממנו "תשומת דם". הדם פונה מהשרירים למעיים, מצמצם את אספקת החמצן ומגביל את האנרגיה האירובית ואת התחדשות הכוח.

מן המחקר עולה עוד, כי בשעה שלפני התחרות, חייב ספורטאי להימנע מאכילת מזון, המכיל סוכר רב. הסוכר עלול לגרום להתעייפות מהירה של הגוף, כיוון שזרם סוכר מאלץ את הגוף ליצור במהירות כמויות גדולות של אינסולין, שעלול לגרום לרמת גלוקוזה נמוכה ומסוכנת בדם. לעתים קרובות, מדווחים אתלטים על עייפות, התוקפת אותם בחלוף מחצית התחרות, לאחר שאכלו מאכלים עשירים בסוכר סמוך מאוד לזמן האירוע.

גם מידת העמסת הפחמימות על הגוף שנויה במחלוקת: הנוהג הנפוץ הוא, הורדת רמת הפחמימות בגוף באמצעות תרגילים אינטנסיביים ולאחריהם שמירה על רמה נמוכה זו, במשך שלושה ימים, על־ידי אכילת מזון שעיקרו פרוטאינים ושומנים. העלאה של פי שניים ושלושה ברמת הפחמימות בגוף, מתבצעת על ידי הספורטאי ב-72 השעות שלפני התחרות, באמצעות אכילת מזון [illegible] מאוד בפחמימות. ספורטאים רבים מרגישים שטכניקה זו גורמת לשיפור ניכר בביצועיהם, אולם רבים מהם מתאוננים בימים דלי־הפחמימות שלהם שכל האימונים קשים מדי בעבורם.

כתוצאה מתלונות אלה מצאנו דרך קלה יותר לאגירת פחמימות דומה, שאיננה גורמת לשינויים דראסטיים בסדר האימונים והדיאטה:

- שישה ימים לפני התחרות, על הספורטאי להתאמן באינטנסיביות נמוכה, במשך 60–90 דקות ביום וכן להוריד את רמת הפחמימות בגוף.
- בשלושת הימים הבאים יש לאכול פחמימות בכמות רגילה.
- בשלושת הימים האחרונים לפני התחרות, יש לאכול כמות רבה של פחמימות.
- משטר האימונים המומלץ הוא: להנמיך ביום החמישי שלפני התחרות את אינטנסיביות האימונים ולקצר את מישכם בחצי. שלושה ימים לפני התחרות, יש להפחית עוד יותר באימונים ומידת קושיים. היום האחרון לפני ההתמודדות יוקדש למנוחה.

תוספות ויטמינים ומינראלים

עיבוד, יצור והפצת המזון, השתנו במרוצת הדורות האחרונים לחלוטין. בעבר נאכל הבשר, סמוך מאוד לזמן שחיטת הבהמה והפירות והירקות שנרכשו, שעות אחדות בלבד לאחר שנקטפו בשדה. כיום, חולפים ימים ואף שבועות ממועד יצור המזון ועד שהוא עולה על השולחן. בזמן זה מאבד המזון רבים מהחומרים המזינים, הדרושים לספורטאי. ירקות, כמו שעועית ירוקה או ברוקולי, למשל, מאבדים בתקופת איחסונם בקירור מחצית מכמות הוויטמין C, שהכילו כשנקטפו בשדה. תהליך הבישול הורס רבע מהכמות המקורית וגורם לאובדן מינראלים נוספים. אובדן רכיבי מזון אלה, מתרחש בדרך דומה בכמעט כל המזונות המצויים על מדפי מטבחנו.

הבעיה היא, שהמזונות הדרושים לגוף, כדי להתמודד עם בעיות אלו, אינם זמינים תמיד לאנשים הזקוקים להם. גברים ונשים המרבים בנסיעות, כמו ספורטאים, אוכלים לעתים קרובות מדי בנמלי־תעופה, מסעדות דרכים או בתי־מלון. בכל המקומות הללו אין כמויות מספיקות של חומרי מזון חיוניים.

אין פלא, איפוא, שכל המחקרים שלנו העלו שספורטאים הפיקו יתרונות ניכרים, כתוצאה משימוש בתוספת מזון. פרוטאין, למשל, הוא מרכיב חשוב בתוכנית תזונה מאוזנת ולכן, תוספת פרוטאינים עשויה להיות יעילה ביותר. ספורטאים גילו שכאשר אינם אוכלים באופן סדיר, או כאשר אינם אוכלים כלל, ניתן לעשות שימוש במשקה פרוטאין, המוכן במהירות על־ידי המסת אבקת פרוטאין במים או חלב. משקה הפרוטאין ממלא את המחסור בחומרי מזון, החסרים בתפריט הספורטאים.

ויטמינים ותוספת מינראלים חשובים אף הם לספורטאי, השואף להגיע לביצועי שיא. יש הסבורים עדיין כי התוספים השונים לתפריט מאוזן הם מיותרים, אולם המחקר שלנו מצביע על כך שגלולות ויטמינים ומינראלים עשויות למלא תפקיד חשוב ביותר בתוכניות תזונה של ספורטאים.

הספורטאים הסובייטים, למשל, סמכו במשך שנים רבות על תוספי ויטמינים ומינראלים. מחקרים, שנערכו בבריה"מ, הראו שתוספים אלה סייעו לשמירה על בריאות הספורטאים ולחיזוק המערכת החיסונית של הגוף, נגד מחלות.

לכל ויטמין – ייעוד

ב"מכון למדעי הביצועים" הגענו למסקנה, כי ספורטאים יכולים להפיק תועלת רבה מנטילת שני מקבצי ויטמינים ומינראלים ביום. כמויות נוספות של ויטמין C (2000 – 5000 מיליגרם ביום) בתוספת של ויטמין B קומפלקס, מומלצים אף הם בתקופות, שבהן משטר האימונים הוא קשה במיוחד.

ויטמין A מחזק את שכבת האפיתליום (הקרום המכסה את שטח הגרון והמעבר אל הקיבה והמעיים) וכך מגביר את יכולת התנגדות הגוף לוירוסי הצטננות ושפעת. ויטמין C אינו מעניק רק הגנה אפשרית מפני הצטננות, אלא אף מסייע ביצור קולגן, המעודד ריפוי פצעים. כמות מספקת של ויטמין B מבטיחה גידול רקמות בתקופות של אימונים קשים ואילו ויטמין E מסייע להתגוננות מפני זיהום בקטריאלי ועוזר למערכת הלב והעורקים לפעול ברמות שיא.

באחד המחקרים המעניינים שערכנו, פוצלו ארבעה מטפחי גוף לזוגות, כך שכל זוג תאם לזוג האחר בגיל ויכולת גופנית. כל אחד מהם הוערך בסדרה של ארבעה מבחני כוח. במבחן הראשון הניח כל אחד מהם את זרועו החלשה על לוח שהונח בשיפוע בין 35 מעלות, כשעליו להרים משקולת־יד, כך שכף ידו מופנית כלפי מטה וזרועו העליונה מונחת על הלוח. במבחן השני היה עליהם לשכב על לוח בשיפוע של 35 מעלות כשראשם בראש הלוח ואילו לרגליהם חוברו שתי משקולות – אחת לכל נעל. המשימה היתה הרמת הרגליים, כשהן ישרות, מעל לראש. שני מבחנים נוספים נועדו לבחון את כוח הלחץ של הזרועות.

במשך שלושה חודשים קיבל זוג אחד תוספות של ויטמינים ומינראלים בעוד הזוג האחר קיבל תרופות סרק (פלאסבו). בתום תקופה זו, חזרו הזוגות ובחנו את יכולתם באותם מבחנים עצמם, הוברר כי הזוג מקבל התוספות הגביר כוחו ב-10 עד 60 אחוזים ואילו הזוג השני – ב-10 עד 20 אחוזים בלבד. לאחר מכן הוחלפו התפקידים: הזוג הראשון קיבל תרופות סרק והאחר – תוספי ויטמינים ומינראלים. התוצאה היתה שבתום שלושה חודשים נוספים השתוו ביצועי שני הזוגות.

במחקר אחר ירד הדופק הנייח (45–55 פעימות בדקה) בממוצע של 9.1 פעימות בדקה אצל רצי מרתון, שנטלו טבליות ויטמינים, לעומת רצים שנטלו באותו פרק זמן תרופות סרק. ספורטאים שנטלו תוספות כאלו הפחיתו ב-35 אחוז את חומרת פציעיהם והקטינו ב-81 אחוז את היקף זיהומיהם, לעומת אלה שנטלו תרופות סרק.

* המחבר הוא נשיא "המכון למדעי הביצועים" באוניברסיטת ברקלי, קליפורניה.

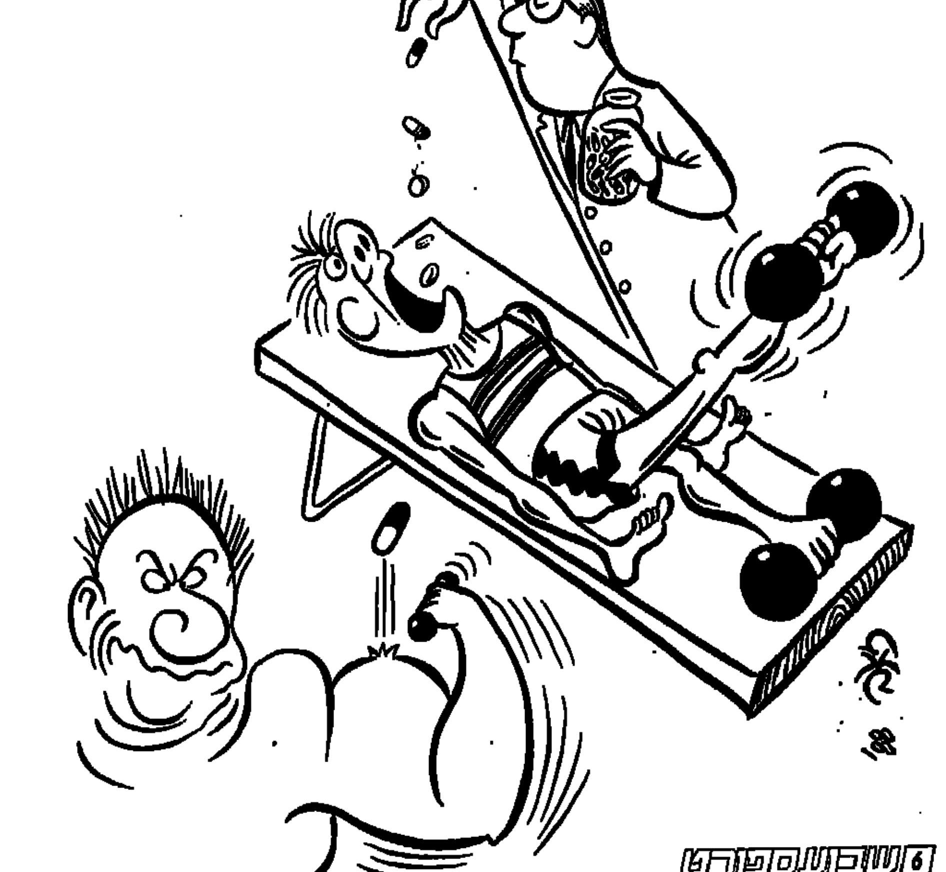

התוסף של ה"כבדים"

תוסף מזון רב־תכליתי בצורה של אבקת שתיה, המכיל פרוטאין טבעי, מיוצרת בארה"ב וקיבלה שם אישור ממינהל המזון והתרופות. היא נמכרת בבתי מרקחת. באחרונה גם הגיעה לישראל. יש בה ריכוז של 22 ויטמינים ומינראלים וכל החומרים החשובים לבניין הגוף, כדי שתשמש את הספורטאים ומפתחי כושר גופני, המתאמנים באופן סדיר במכוני כושר בהדרכת מאמנים מקצועיים, וזקוקים למקורות אנרגיה נוספים וחומרים מחזקי שרירים.

לא מומלץ להפוך אותה למזון היחיד שנוטל הספורטאי במשך היום, אלא לשתות אותה פעם־פעמיים ביום, לכל היותר, ולאכול לפחות ארוחה אחת מלאה ביום.

תוסף זה מקובל בקרב מתאגרפים, מתאבקים ומשקולנים, המעוניינים להפחית ממשקלם לפני תחרויות כדי להיכלל בקטגורית משקל נמוכה יותר, שבה הם מצטיינים. האבקה מתאימה לכך, כי היא דלת קלוריות (52 קלוריות לשקית) ומכילה את כל החומרים החשובים לגוף.

בשל תכונותיה הדיאטתיות היא מוצעת גם להפחתת משקל.

שיחות עם "מר כדורסל"

משה לרר

בעיית הגבוהים תרדוף אותנו...

ההפסדים שלנו ליוון וליוגוסלאוויה, חיסלו את התקוות האולימפיות שלנו בכדורסל. מאידך גיסא – אחרי תקופה ארוכה, שוב אנחנו רואים ארבעה שחקנים ישראלים בחמישייה הראשונה של הנבחרת. אתה רואה בזה חידוש, פריצת דרך ?

– הבעיה: אינה בעייה של שחקנים ישראלים אלה או אחרים. הבעייה היתה ותמיד תהיה: שחקנים גבוהים.

אני לא בדעה שהאשמה נעוצה דווקא בחוסר הנסיון שיש לגבוהים שלנו בקבוצות ומשום כך הם לא דומיננטיים בנבחרת. בעיית הגובה, כפי שאמרתי, היא בעייה הרודפת אותנו שנים רבות, למעשה מאז שאני מאמן כדורסל, וזה יותר מ־40 שנה.

תמיד חסרנו גובה בנבחרת ישראל וכאשר מצאנו את תני כהן־מינץ היינו מאושרים. אחר־כך באה תקופת הזרים ותקופת המתאזרחים, ועם כל הכבוד לשחקנים הישראלים – ברוב המקרים היו השחקנים האמריקנים הגבוהים טובים מאלה שלנו ולכן המאמנים שלנו העדיפו את האמריקנים על הישראלים. זה גם טבעי אם אתה רוצה להצליח בגביע אירופה, ומי אינו רוצה להצליח ?

הישראלים, בכל התפקידים – אם זה שחקני חוץ או פנים – חייבים לקבל את דקות המשחק שלהם בקבוצות. לא יתכן לבוא לנבחרת הלאומית ולבקש דקות משחק. הנבחרת זה לא בית־ספר. לשם צריך להגיע מוכנים. לכן חשוב מאוד כיצד יכלכל רלף קליין את צעדיו הבאים.

יהושע, הבעייה היא רק של השחקנים הגבוהים? מה עם שחקני החוץ והרכזים ?

– לא. לא רק של השחקנים הגבוהים. היום אנחנו חסרים גם שחקני חוץ טובים ובעיקר – רכזי משחק חכמים.

שמעתי אותך ברדיו בשבוע שעבר, שם אמרת כי אין לחייב שחקן להופיע במדי הנבחרת. אני מבין שהתייחסת להופעתו של לאבן מרסא ולאי הופעתו של הווי לאסוף.

– אמנם כן. כך טענתי, אבל בתנאי מסויים. בתנאי שלאבן או מאווי ישחקו בנבחרת בצוותא עם הצעירים שלנו. ברגע שבו יוכלו הצעירים שלנו לעמוד על רגליהם בכוחות עצמם – אפשר יהיה לוותר על שירותיהם של הענקים המתאזרחים ו/או העולים החדשים.

מי יתן את דקות המשחק שחסרות לעופר פליישר, תומר שטיינהאואר או איציק כהן?

– כמו שאמרתי: הקבוצות. נכון שמי שמשחק במכבי (איציק כהן) יש לו בעייה. מכבי קבוצה הישגית מאוד ואין לה זמן לחכות עד שאיציק כהן יהיה בשל כמו שחקן חיזוק אמריקני. אבל האחרים – תן דקות משחק רבות לעופר, כמו שיש לו בגליל, ותראה שהוא יתקדם. הוא הדין בשטיינהאואר מחיפה.

בנושא הכדורסל והגבוהים חלה מהפכה גדולה באירופה. נבחרות, שלפני 30 שנה טיילנו במשחקים אתן (הולנד, יוון, גרמניה ואחרות), גילו עניין והתקדמו לאין שיעור בשנים האחרונות. הם חיפשו ומצאו שחקנים ממוצא אמריקני, ביניהם גבוהים, כך שלנו – כישראלים – נוצרה בעייה שלא מצאנו לה את התשובה המתאימה.

יש גם נבחרות שהודרכו בידי מאמנים אמריקנים. הללו שמו, כמובן, את הדגש על שחקנים גבוהים, מה שהיקשה יותר ויותר על נבחרת ישראל בהתמודדויות אתן.

יהושע, באיזה שלב אנחנו נמצאים עם הנבחרת שלנו?

– עצם העובדה שהקבוצה שיחקה בצורה שוות כוחות עם יוון, להוציא את דקות הפתיחה, ונאמר שעד לדקה ה־28 היה המשחק שקול – אומרת דרשני.

לא ראיתי את המשחק ואני לא יודע בדיוק מה קרה שם. נכון שמשחקים 40 דקות והדקה האחרונה היא הקובעת, אך אם הנבחרת הזו יכלה לעמוד כשווה מול אלופת אירופה כ־30 דקות, סימן שאנחנו יכולים להוות לה יריב שקול. משהו כנראה חסר שם, ולדעתי חסר שם מאוד לאסוף.

אם לאסוף היה שם, הגבוה שלה, יש שמו, פאסולאס, לא היה עושה חיים ומגיע למצבי קליעה חופשיים. לעמוד מול לאבן מרסר ולאסוף, זה כבר משהו אחר. זה לא לשחק מול מרסר ו/או איציק כהן, שיצא בעבירות, או עופר פליישר. החסימות של מרסר פלוס לאסוף משנות את התמונה בהרבה.

מצד שני אני שואל גם איפה מוטי דניאל ?. נכון שהבחור התחתן, הרבה מזל טוב, אבל עם מוטי דניאל הנבחרת היתה נראית אחרת. מוטי הוא כיום שחקן מפתח הן במכבי ת"א והן בנבחרת הלאומית, ועם כל הכבוד לארי רוזנברג ולאחרים – אני חושב שדניאל טוב מהם בשמירה ויש לו גם קליעה לא רעה מבחוץ.

אני לא יודע מדוע רלף השלים כל כך עם העדרם של לאסוף ודניאל. יכול להיות שאתם היתה התמונה במשחק מול יוון היתה שונה.

יהושע, עזוב את רלף קליין ואת השיקולים שלו. הנבחרת הזו, פלוס לאסוף ודניאל, האם היא טובה מספיק ? האם היא יכולה לחזור לדרג א' באירופה ?

– לדעתי כן, אבל שיהיה ברור: בלי טורנירים ומשחקים בינלאומיים רבים – לא יוכלו הצעירים לקבל נסיון.

אתה מדבר על טורנירים. הליגה שלנו קשה, ארוכה, אינה משאירה זמן רב לטורנירים.

– צריך למצוא זמן לכל. אחרת אי אפשר.

עם החוזה החדש שיש לרלף, מבטיח לו שלוש שנים של עבודה, זה יכול לשנות משהו מבחינת איגוד הכדורסל?

– זה תלוי ברלף ובאיגוד ובאיזו צורה יתנו לו לעבוד עם הנבחרות. אם הנבחרות יזומנו רק לתקופות של חגים או פעם בחודש ליום יומיים – אני לא יודע אם תהיה לכך תועלת גדולה.

יש להבין שרלף רוצה לרדת יותר לעומק, לתת צורת משחק אחידה לכל הנבחרות. דרושה שיטה אחידה ?

– יכול להיות שיש בזה משהו. זה יכול לעזור. חשוב לתת צביון אחיד לנבחרות העתודה והנוער. שם יותאמו השחקנים הכשרוניים ישר לסגנון המשחק של הנבחרת הלאומית, בלי לבזבז עליהם זמן. הם יגיעו מוכנים יותר מבחינת הנבחרת וזה חשוב. ■

מוטי דניאל. מז"ט, אבל מה עם הנבחרת ?

רלף קליין. אתגר לשלוש שנים.

כולם בוכים

עוד לפני יוון קראנו שמדד ההצלחה שלנו למשחק נע בסביבות 30 אחוזים. 70 ליוונים, אלופי אירופה, 30 לנו, המסכנים שנשרו לדרג ב' ולא הצליחו להתרומם ממנו.

אחרי יוגוסלאוויה – ולמזלנו ניצחנו את נורווגיה, כי אחרת מי יודע מה עוד היו מוסיפים למסכת הקינות – זה כבר הפך לקאטאסטרופה. אפשר לחשוב שצריך להתחיל את הכל מהתחלה.

אולי, אבל גם זה לא אסון. לא נולדנו עם כפית כדורסל בפה ואין אנו צריכים לשבת שבעה בעקבות הפסד בטורניר, שמעולם – גם עם נבחרות חזקות יותר שעמדו לרשותנו – לא הצלחנו בו.

מי שטיפח אשליות כלשהן, אפילו הקטנות ביותר, עשה שרות דב לעצמו ולאחרים. ברור היה שהאמריקניזציה תנגוס חלקים חלקים בנבחרת שלנו; ברור היה שהחוקה החדשה של פיב"א, שניטרלה הרבה מההשפעה של זרים בנבחרות שונות, תפגע, בעיקר בנו. כל זה היה ברור.

נהנינו מעידן של זהב, ששיאו היה המקום השני באליפות אירופה בטורינו 79'. ידענו להתרפק יפה יפה על אותה תקופה. לא עשינו חשבון לאיש, כפי שאיש במדינה לא עשה חשבון לדברים אחרים, חשובים יותר מכדורסל (בנקים, למשל). חיינו בגן־עדן של שוטים למשך תקופה די ארוכה. הגיע הזמן לחזור למציאות ולשחק עם הלגו שיש לנו ביד.

אז חבל לבכות על חלב שנשפך כי ממילא אי אפשר להחזיר את הגלגל לאחור, לומר "פוס" בלשון הילדים, להזעיק את האווי לאסוף ואת מוטי דניאל לנבחרת ולבקש מהיוונים להתחיל את המשחק מהתחלה.

גם הראיונות בעתונות והתיאורים מלאי הצבע המציירים את גודל הכשלון – אינם תורמים מאומה למצב הנתון בלאו הכי. רלף קליין, שקיבל על עצמו את הנבחרת לשלוש שנים, חייב להרים את הכפפה. זה אתגר גדול ועצום. ואם הוא הביא את נבחרת גרמניה להופעות במסגרות שלא ידעו שם קודם לכן (כולל הופעה באולימפיאדה) – אין סיבה שלא יעשה את זה עם הנבחרת שלו, נבחרת ישראל.

בהולנד, ועוד לפני כן, נשמעו טענות בדבר חמימות שחל במעמדה של הנבחרת. זה לא חדש. הנבחרת ניגנה לרוב בכנור שני, אחרי הקבוצות, ובמיוחד מכבי ת"א, שמעמדת בצמרת הכדורסל המועדוני באירופה, נגס בה יותר ויותר.

חשיחה השבועית שלנו עם יהושע רוזין, נסבה בעניין הופעתה של הנבחרת הלאומית בטורניר תקדם־אולימפי בהולנד. יהושע לא נראה נסער או נרגש במיוחד אחרי ההפסד ליוון – שלמעשה שלח אותנו הביתה, עוד לפני המשחק עם יוגוסלאוויה, שאף הוא הסתיים, כצפוי, בהפסד.

האם עומד רלף קליין בפיתחו של עידן חדש בכדורסל הישראלי ?

יהושע רוזין סבור שכן, אבל כדרכו, הוא מוסיף: "זה תלוי"...

הזירה שלי

משה לרר

עוד לא שמעתי על מתאגרף בסדר גודל של מיליוני דולארים, שמלה שלו תהיה מלה. אני מתכוון להצהרה האחרונה של מייק טייסון, 90 ומשהו שניות אחרי שהשכיב את מייקל ספינקס: "אני פורש".

יתכן גם, שכאשר סופרים 22 מיליוני דולארים, כל הדרך אל הבנק, ביום ההולדת ה־22, משהו מרוח השטות נכנסת באיש המכריז על פרישה ממעמקי מכרה הזהב הגדול ביותר בתולדות הזירה.

עד כמה הוא רציני, כמו גם ההצהרות שלו – נוכל לבדוק בקרוב. בקרוב מאוד. יש אומרים שזהו תרגיל מארץ התרגילים, כל כך מחושב ומתוכנת, עד שלא רבים חושבים עליו ברגע זה, פרט לאמרגניו, כמובן.

רגע, רגע. רובין גיבנס הכריזה שלמייק שלה אין כרגע אמרגן. אמרה שביל קייטון פוטר. רובין, מפברואר האחרון הגברת טייסון, הספיקה להכנס להריון ועכשיו היא כבר לא, מנהלת למייק את החיים. כך סבורים מי שהיו אמרגניו של מייק. ג'ים ג'ייקובס, שמייק היה קרוב אליו, נפטר לפני כשישה שבועות. נותר קייטון, שניסה להפריד את הגב' גיבנס מזרועותיו האימתניות של בעלה הטרי.

נכון לעכשיו – רב כוחה של כוכבת הטלוויזיה היפהפיה. מה יהיה בעוד שבוע שבועיים – אפילו טייסון לא יודע. מי שצריך לחתום על הקרב הקרוב שלו עם הבריטי פרנק ברונו, המתוכנן ל־3 בספטמבר בוומבלי, לונדון, הוא זה שצריך לדעת. החוזה חייב להחתם עד ל־14 ביולי.

הדון שנכנס לתמונה עכשיו הוא דון קינג. אמרגן, מלכם הבלתי מעורער של מתאגרפים רבים. הקינג אומר שאין סיכוי לראות את טייסון בזירה של וומבלי ב־3 בספטמבר. "מייק יקח עכשיו חופשה ארוכה ארוכה, בעיקר כדי להסדיר את העניינים עם האמרגן שלו". מעניין מה שווה הנייר שיש בידי שני אמרגניו של פרנק ברונו. יש אמנם התחייבות לקיים את הקרב. חסר רק דבר אחד: החתימה. אמרגניו של ברונו בטוחים שישיגו אותה בסופו של דבר.

ילד גדול טייסון ואם הוא אמר שחייו הפרטיים עדיפים בעיניו על המתח הרב סביב הזירה – הוא אולי יודע מה הוא אומר. מאידך גיסא, קשה לקבל הסבר למשפט נוסף שלו, כמעט באותה נשימה – "הזירה נמצאת אצלי בדם". ואם אמנם היא נמצאת בדם, כיצד אפשר לפרוש בגיל 22?

עושי החישובים ותורשי המזימות כבר עסוקים בכתיבת התסריט הבא: טייסון יהיה גבר, יעמוד בהצהרת הפרישה שלו. על התואר הפנוי ייאבקו שלוש ההתאחדויות (I.B.F., W.B.A., W.B.C). צפוייה סידרת תחרויות מעניינת, ואז – כאשר ייבחר סוף סוף האלוף המיועד, יחזור טייסון מן ההקפאה, לא לפני שיובטח לו סכום שישבור את כל השיאים, כולל זה האחרון.

אולי זה באמת תסריט מרושע, אבל בעולם הקשוח של הזירה – הכל אפשרי

מומחים ופרשנים שראו את אגרופיו של טייסון סורקים את גופו של מייקל ספינקס, חיוו דעתם שהטוען לתואר לא היה ראוי כלל להימצא בזירה אחת עם הטייקון החדש של הזירה.

הנרי קופר, אלוף האימפריה הבריטית בעבר, אלוף אירופה ומי שניסה להתמודד ב־1966 עם מוחמד עלי בקרב על התואר, אמר, בין השאר, בראיון ל"מירור" הבריטי: "ספינקס התאגרף כמו שטינקר...אני מתפלא על מאמנו הותיק (77), אדי פוץ', שהירשה לו להיכנס לזירה עם משקל עודף... מייקל אינו כבד אמיתי. הוא כבד מלאכותי. בקרב הוא שקל כמעט כמו טייסון. ברור שהוא לא היה מסוגל לנוע בזירה"...

ועכשיו מדברים על ברונו יש הסבורים כי כאן יהיה רצח. ריץ' ג'יאקטי, בעבר מנהלו של אלוף העולם לארי הולמס, אומר שזהו קרב שלא צריך להתקיים. "היזהר ברונו, מייק יהרוג אותך", קורא ריץ' לבריטי. "אין לך מה למכור. 'מפצח העצמות' סמית ותים ווית'רספון השכיבו אותך בקלות, אז מה אתה מחפש אצל טייסון? הוא יהרוג אותך".

ברונו, שראה את הקרב: "טייסון הפחיד עד עכשיו את כולם. אותי הוא לא מפחיד. אני מאמין שיש בי הכח לחכות אותו".

מלים, מלים. לא משלמים אמנם מכס על מלים. אבל במקרה דנן – זה עלול לעלות ביוקר. פשוט מקבלים מכות. וזה מה שיקבל ברונו, אם וכאשר יתקיים הקרב בין השניים ב־3 בספטמבר בוומבלי. ■

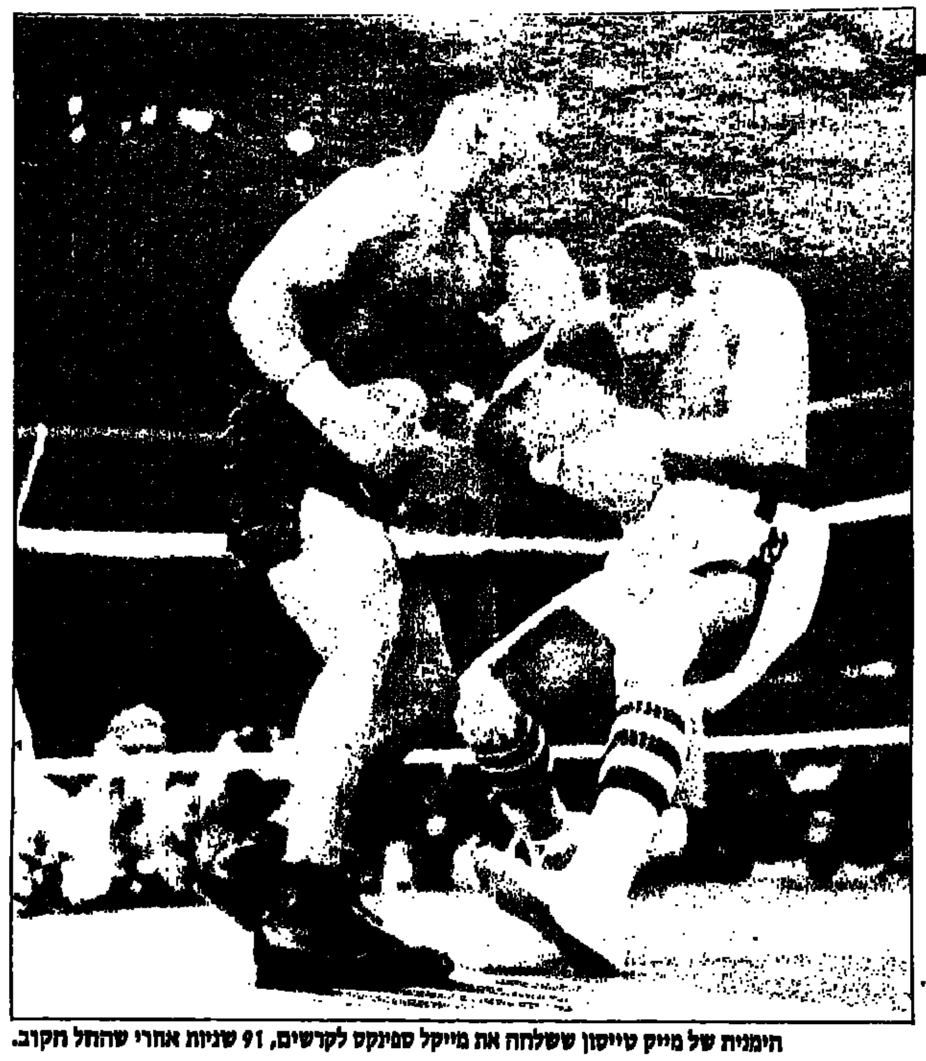

הימנית של מייק טייסון ששלחה את מייקל ספינקס לקרשים, 91 שניות אחרי שהחל הקוב.

פרנק הזהר: מייק יהרוג אותך!

רובין גיבנס מחזיקה בימנית של מייק...

ירון עוז. למרות הכל מקווה להצלחת מכבי בעונה הבאה, גם בלעדיו (צילם: יוסי אלוני)

מנהל האגואיסטים

אבי מורגנשטרן

יכול להיות שההיסטוריה היתה מקבלת שיכתוב קטן, אילו האזין דרור בר־נור ביתר תשומת לב לדבריו של ירון עוז, לפני המשחק מול מכבי חיפה, בו חזרה מכבי תל־אביב לשפלה עם עשרה כדורים מיותרים.

מכבי תל־אביב, שכבר אז נראתה כקבוצה שסיימה לנשום את החמצן שסופק לה העונה, עמוסה במשברים ותככים, לא עלתה לחיפה בציפיות גבוהות. עוז הבין מדבריו של בר־נור, שהקבוצה תוותר על חמישה שחקני מפתח, שינוחו לקראת חצי הגמר הממשמש ובא. בר־נור, כמו יתר הסובבים, ראו בנסיעה לחיפה עוד מסע מיותר שיש לעבור אותו ודי.

"היה ברור, שלא ישחקו חמישה שחקנים בגלל פציעות או צהובים. בשלב מסויים, אמרתי לדרור שיזהר מהעניין הזה, כי אנחנו עלולים לחטוף סטירת לחי רצינית ולקבל תוצאה לא נעימה כמו 5–0 וזה עלול להשפיע עלינו לרעה במשחק חצי הגמר בגביע, שנערכנו לקראתו.

"אבל בסופו של דבר לא שיחקו שבעה שחקנים משיקולי הצוות המקצועי, ואלו שכן שיחקו לא תיפקדו. בוא נגיד שלא הרגשתי במוטיואציה מרובה. לא עניינה אותם תוצאת המשחק, אבל אף אחד לא חשב על תבוסה שכזו. אחרי רבע שעה, כשפיגרנו 4–0 – הקבוצה נשברה. אישית הרגשתי פגוע מאוכזב ומבוייש."

עובדה מוגמרת

מכאן למעשה ההיסטוריה מתחילה לתקתק בחזרה. שעון החול עובר במרץ: יו"ר מכבי ת"א אלרד בוקשפן מחליט להתפטר ועימו ההנהלה. נשארו עוד ארבעה חברים, כדי לסיים את העונה ולהוריד את המסך בעדינות. גם נבחר יו"ר חדש, דני לאופר. לדברי עוז, אלמלא ההפסד המתפיר בחיפה, אין ספק שהצוות המקצועי, זה שהוביל את מכבי תל־אביב למקום ה־12 פלוס גביע המדינה, היה ממשיך לפחות עוד כמה עונות כפי שירון עוז מאמין שצריך היה לקרות.

"העמידו אותנו מול עובדה מוגמרת. בחרו יו"ר חדש, עם כל מה שמשתמע מכך. אומרים שמטאטא חדש הוא מטאטא טוב. בינתיים לפחות הוא חדש", אומר עוז באירוניה וקשה לו להסתיר את העובדה שהוא לא בדיוק שמח מבחירתו של איש "שחפים", לאופר.

"בשלב מסויים כשמעמדי היה איתן, נפגשתי עם כל מיני גורמים כדי לשכנע אותם שגיורא ימשיך בתפקיד עוד 3 שנים. אנשים יכולים לצחוק ממה שאני אומר אבל לדעתי אחרי שהשנה הוא למד את החומר יחד איתנו, הוא חייב להמשיך לפרק זמן ארוך ואני מאמין שבשיתוף פעולה היינו בונים את מכבי תל־אביב המפוארת".

– אנשים מחוץ שתורידו אותה ליגה...
– "זו הבעיה שלהם".

שותף לרגעים גדולים

ירון עוז, בן 36, היה בעבר אחד הקשרים הטובים שצמחו במכבי תל־אביב. היה שותף לרגעים הגדולים. אחר כך עבר למכבי יפו (כ־81'), שיחק שם שנתיים וחצי, עד שנפצע. חזר להתאמן בבית"ר תל־אביב, אבל הבין שזהו, הוא עובר לצד השני של הקוים. סיים קורס מאמני כדורגל בוינגייט ואפילו השתפשף שנתיים. שנה ראשונה מאמן נערים בבית"ר תל־אביב ושנה אחר כך מאמן בגבעת שמואל בליגה ב'. ופתאום, קפיצה ללאומית, אבל הפעם על תקן של מנהל.

הוזכר בשלב מסויים כמועמד להיות האיש שיאמן את מכבי ת"א, תחת כנפי החסות של גיורא שפיגל, אבל לעוז לא היו אשליות גדולות: "אני צעיר ואין לי הרבה ניסיון כך שהיה ברור שאני אחרון ברשימה. לא השליתי את עצמי. הציעו לי את תפקיד המנהל ולקח לי בדיוק 48 שעות כדי לענות בחיוב.

– מה היו הציפיות בתחילת העונה?

"לא דיברנו על אליפות. רצינו להיות קבוצה טובה, כמו שכל אחד רוצה. הבעיה, שהיינו בקוצר זמן ולא הצלחנו למצוא בלם אחורי שיחליף את אבי כהן. רצינו בשלב מסויים את פרסלני, אבל זה היה מאוחר מדי. בסופו של דבר החלטנו להסתפק בחומר שיש וחוץ מגריאני שהגיע מבחוץ ונמצא כבר כמה שנים בקבוצה והתאקלם טוב, כל הקבוצה בנויה על שחקנים שגדלו במועדון. זה נתן הרגשה חיובית. היתה תחושה שיש חומר טוב וצעיר, כי כולם מתחת לשלושים, חוץ מטבק וגריאני. ההתחלה היתה טובה וענתה על הציפיות אבל באה תקופה מסויימת וכמה שחקני מפתח נפצעו לנו וזה היה כבד מדי בשביל להמשיך באותה צורת משחק, שבה התחלנו".

כל מיני קבוצות

– מה הסיבות שהביאו את מכבי תל־אביב לעונה שהורה שכזו?

"לצערי, הכדורגלן הישראלי הוא אגואיסט לעצמו, מחפש רק את ההצלחה שלו ומחפש שישלמו לו כמה שיותר. אחד לא מפרגן לשני".

– אתה בטח מתכוון גם למכבי תל־אביב?

"בעיקר למכבי. מבחינה חברתית, יש בקבוצה כל מיני קליקות, כשכל אחת מושכת לכיוון אחר. יש מחנות שמחולקים לפי גילים. בני טבק, למשל, לא יכול להיות חבר של נער שעולה לבוגרים. לצערי הרב, המחנות הללו פעלו גם במגרש ובמשחקים, ושחקנים ותיקים שלא היו בכושר, צעקו על שחקנים צעירים. היו הרבה שחקנים שלא היו בכושר, ולא תיפקדו כראוי".

– שחקנים שלא בכושר, זו בעיה של המאמן לא?

"המאמן והמנג'ר היו אחראים על היכולת של השחקנים. היו השנה אימונים מצויינים. שבעה בשבוע, שכשכל אימון נמשך שעה ומשהו. הכל פעל על־פי התיכנון ולזכותו של הצוות המקצועי ייאמר שכל השנה היתה מתוכננת מראש. כל אימון, כל שבוע, כל חודש. פרט למקרים חריגים".

בפינת החריגים, עוז מתכוון כטח לנפילה של מכבי, אחרי כמה מחזורי פתיחה מעוררי תיאבון. התכנון השתבש לחלוטין. ושוב חזרו לנוסחת "בונים קבוצה וצריך זמן". אלא שבמקביל לכשלונות, הלחץ הלך וגבר. גם מבפנים.

– מסתבר שכל התיכנונים לא עזרו תכל'ס במשחקים..

"היו תקוות ואשליות אבל זה לא תיפקד כמו שצריך להיות. לצערי, רק בסוף השנה למדנו את חומר השחקנים – גם מבחינה חברתית – והיום עם שינויים דרושים, היינו יכולים לרוץ קדימה. חבל שאנחנו לא ממשיכים".

– גם השחקנים, בשלב מסויים, הביעו אי־אמון בכם. היה קצר בין חלק מהם לצוות המקצועי.

"ברור שכשקבוצה לא מתפקדת ויש מצב של חוסר בטחון, אז לכל אחד יש מה להגיד. נכון, נעשו טעויות. כמו שהזכרתי עם בלם אחורי. היינו צריכים לשחרר את גולדברג, שהוא שחקן כשרוני לקישור".

לא מתרץ שגיאות

– טענו שאתה כמנהל לא היית תקיף מספיק. לא היתה משמעת.

"נכון, יכול להיות שהיה מקום ליותר דגש על משמעת, למרות שכשנכנסתי לתפקיד, קיים כל הצוות המקצועי דיון בעניין והגענו להחלטה, שאנחנו לא שוטרים ולא בלשים והיום בעידן של מקצוענות, הכדורגלנים צריכים להבין בעצמם את הדברים. אם זה לא קורה אז חבל על הזמן שלנו ושלהם".

– אולי היית חבר יותר מאשר מנהל?

"אני לא בא לתרץ שגיאות שאולי עשיתי, אבל הייתי חדש בתפקיד. אני איש מקצוע והייתי שחקן עבר ואני גם עברתי קורס מאמנים, אבל בניהול צריך לדעת מתי לתת סטירה ומתי ללטף. וצריך לדעת איך לעשות את זה".

אחד הסיפורים שממחישים את חוסר התקיפות של עוז כלפי השחקנים, התרחש לאחר שמכבי תל־אביב הפסידה בפ"ת את העליה לפלייאוף. בחזרה הביתה, קם בני טבק והזכיר לכולם שצריך להקדים בחצי שעה לאימון של מחר, כדי לדבר על הפרמיות לגבי רבע הגמר. הפלייאוף נשכח, מסתבר, מהר מאד. עוז, במקום להחזיר חבטת נגד, ניגש לטבק ואמר לו בשקט כך, הוא מעיד, שהוא עשה טעות. העדיף שלא לומר זאת לפני כולם. לתת לפחות שיעור לשחקנים הצעירים. "לצערי, הרבה מהדברים שנאמרו השנה על ידי הבכירים, לא היו במקום. ואם אין להם שכל לדעת שזה לא העיתוי הנכון לומר אותם, אז חבל".

– איך הסתדרת עם תפקיד המנהל?

"אני מאוכזב מכל מה שקורה בכדורגל הישראלי. מאוכזב שאין אנשי מקצוע ויש אנשים שנתונים ללחצים, ואחרי 3 הפסדים כולם מאבדים עשתונות ורצים לפטר. גם בנושאי אימון, למרות שקטונתי מלבקר, יש לי מה לומר ויש הרבה דברים לא מכובדים. בישראל לא נכנסים לסיבות. לא שואלים למה מפסידים. ישר מפטרים. האמת, שכל זה הרחיק אותי מהכדורגל בכלל ומהאימון. אבל כשנכנסתי לתפקיד המנהל, נכנסתי במלוא המרץ ובמלוא החשק. אהבתי את העבודה והשקעתי בה את כל יכולתי ומרצי. על העבודה יעידו אחרים".

– מדברים על זה שמאז פטירתו של לייבוביץ, אין למכבי אבא, אין מנהל שיחזיר אותה לתקופת הזוהר.

– "קשה לדבר על לייבו ומנהלי קבוצה אחרים בנשימה אחת. הוא היה אגדה, עוד בחייו. ידע לתמרן תמיד, לפתור את הבעיות, להחליק דברים, למצוא את הפתרון המתאים. הוא היה ארם נפלא, שאין שני לו. אבל לצערנו, הוא הלך ומכבי תל־אביב לעולם תישאר. היו ניסיונות לאייש את התפקיד – אבל זה לא הלך. וזו בטח אחת הסיבות למצב שאליו הגיעה מכבי תל־אביב. עובדה, שבתשע השנים האחרונות, היו ששה מנהלים. משהו פגום במערכת. מאמן יכול לעבוד עונה־שתיים ולהמשיך הלאה, אבל מנהל שעושה את עבודתו נאמנה ומצליח ונקשר לשחקנים והולך גם אחרי עונה, משהו כאן לא בסדר".

לא מפרגנים

– במהלך העונה כבר החלו סימנים שלא מרוצים מכם. היו עליכם לחצים?

"תמיד יש לחצים, תמיד יש אנשים שלא מפרגנים. בסך הכל היתה עונה לא מוצלחת. אני לא בורח מהצוות המקצועי, למרות שלא היו לי החלטות מקצועיות. אהבתי לעבוד עם גיורא וכל השאר. זו היתה חוויה. זו שאלה שאתה צריך להפנות לגיורא או לדרור".

– נדמה שאתה לא לוקח קשה את העובדה שנתתם במקום ה־12. אם היית מחוץ למערכת ומאמן היה מביא את מכבי למקום שכזה, לא היית חושב שהוא צריך ללכת?

"תלוי מה הסיבות שהביאו את הקבוצה למקום שכזה. תלוי איך התנהל האימון, איך היו האימונים, המערכת הכספית – רק אז הייתי מסיק מסקנות".

– חלק מהבעיה העונה היתה באלי דריקס. ברור שלא הפקתם ממנו את המקסימום, בלשון המעטה?

"נכון. היה לו סכסוך בתחילת העונה וזה השפיע עליו לכל אורך המשחקים. הוא בעצם לא היה שבע רצון מההסכם שהושג איתו, למרות שהוא חתם עליו. בתקופה שלי, כשחתמנו על חוזה, אז זהו. מאותה נקודה היינו עולים על המגרש ונותנים את הכל. לצערי, התזה הזה הלך איתו כל העונה. הוא כמעט לא שיחק, למרות שהוא שחקן בריא גוף. אין לו בעיה של כושר או עייפות. היה מצב שהוא לא רצה לשחק וטען שהוא פצוע למרות שרצו להרכיב אותו. אחר כך, כשהוא רצה לשחק, אז השאירו אותו משחק אחד בחוץ".

– היו לך שיחות איתו, ניסת להבין מה הסיבה למצב הזה?

"היו לנו שיחות עם כל השחקנים. ישבנו איתו, כל הצוות המקצועי, וניסינו להגיע לשורש הבעייה למה הוא לא משקיע את כל מה שהוא יכול, במשחקים. היו משחקים שראו בבירור שהוא בורח מהמשחק. אי אפשר לומר שאם אין כסף אין מוטיביציה, כי הפועל תל־אביב זו הדוגמה שמראה שאפשר".

– גם איתיר, שהבאתם כדי להיות מנהיג, לא מילא אחר הציפיות?

– "אין ספק שהוא היה אכזבה גדולה. לא חושב שהמטרה היתה להביא אותו כמנהיג. יש שחקנים אחרים, בפוטנציה, שיכולים להיות מנהיגים: גולדברג, שמעונוב, דריקס, מרכוס. אבל כנראה שצריך להיוולד עם תכונה שכזו".

– איך גיורא ודרור קיבלו את הביקור של חליבנר?

"תראה, הבנו את האנשים למעלה. חליבנר בא אחרי ההפסד לנתניה 2–6 בגביע הטוטו. האמת שלא ראינו את ההפסד הזה כנורה ארומה לבאות, כי שלושה שחקנים נסעו לאוקיאניה ועוד שלושה לא שיחקו. גביע הטוטו לא היה רציני, ואף אחד לא חשב אז על התבוסה שתבוא לחיפה. האמת, שלא קיבלנו את הטענות של חליבנר והרגשנו שיש כאן אי אמון בנו. זה די הרגיז למרות שאני מכבד את חליבנר, הוא שועל ותיק".

– איך אתה מסביר את העובדה שמכבי עם אותו צוות שחקנים, כמעט, תפסת עונה קודם מקום שלישי פלוס גביע. אולי שיטת המשחק לא היתה טובה ועל זה אתם צריכים לשלם?

"גיורא ודרור ניסו להנהיג שיטת משחק מסויימת, כמו שהם הנהיגו בפ"ת ושרצה שם טוב מאד. לדעתי, הבעיה היתה ששחקני מפתח תפסו יותר מדי משחקים חלשים. גם היתה בעיה של מגינים".

– גם לשנתר לא היה את מלדיני או ברמה?

"נכון, אבל לנו לא היה את אבי כהן. למשל איתן לוי היה נותן משחק אחד ואחר כך נעלם לחמישה משחקים. כל הזמן היינו צריכים להחליף הרכב. או בגלל יכולת או בגלל פציעה".

השיחה עם ה"בוס" החדש

כשהיה ברור שהצוות המקצועי יפרד בסוף העונה מהחליפות שנתלו זה מכבר על הקולב, עוז עוד היסס לגבי ההמשך האישי שלו כמנהל. שוחח עם־דני לאופר, אבל אחרי שהונף גביע המדינה, הוא הופתע לשמוע שגם הוא יעלה כתה, אבל לא בבית ספרנו.

"היתה לי שיחה איתו, שנמשכה 5 שעות. לפי צורת השיחה והדברים שעלו בה, היתה הרגשה שאין בעיה שאני אמשיך בתפקיד. האמת שלא הייתי ממשיך בתפקיד, בכל מחיר, אבל אחרי גמר הגביע אירגנתי פגישה בינו לבין השחקנים והמאמן החדש – ואז הוברר לי שאני לא ממשיך".

– למה?

"בוא נאמר שהתרחשו כמה דברים בין השיחה ההיא עד לגמר הגביע. בלי לפרט".

– דרשת גם סכום כסף גבוה יותר?

"בכדורגל מקצועני, מנהל שעובד 24 שעות סביב הקבוצה ודואג לכל פרט, על חשבון העבודה הפרטית שלו והמשפחה וכל שאר העינוגים, חייב לקבל תשלום מלא. באותה שיחה מפורסמת, לאופר אמר לי שהוא מחפש מנהל במשרה מלאה, עם תשלום מלא, שיעבוד רק סביב הקבוצה. אחרי 10 ימים, אמר שאפילו אלף דולר אין לו לשלם. או שיהיה בריא ושינהל את מכבי איך שהוא רואה לנכון".

לאופר עצמו העדיף להגיב קצרות על הנושא: "בכל מה שקשור בנושא שקוראים לו ירון עוז, אני אגיב רק בשתי מילים: 'אין תגובה'".

עוז טוען, שהוא למרות הכל, מקווה להצלחת מכבי, גם בהנהגת לאופר. וחוץ מזה השנה לא היתה כשלון, מקסימום חוסר הצלחה: "אחרי גביע המדינה, שבו זכינו, אני לא חושב שנכשלנו. זו עונה לא מוצלחת".

עכשיו עוז חזר לעסקי הביטוח. מדי פעם מבקרים אותו שחקנים. יושבים אצלו במשרד. הוא לא ממהר. אף אחד לא קופץ לקחת אותו כמאמן. הוא בטוח שיום אחד הוא יאמן קבוצה. עסקן הוא לא רוצה להיות: "יש לי עוד זמן לזה", הוא רומז. ואם להיות מנהל, אז רק במכבי. והפעם כבר יהיה לו ניסיון מהעונה הכושלת הזו, או יותר נכון לומר לא מוצלחת. ■

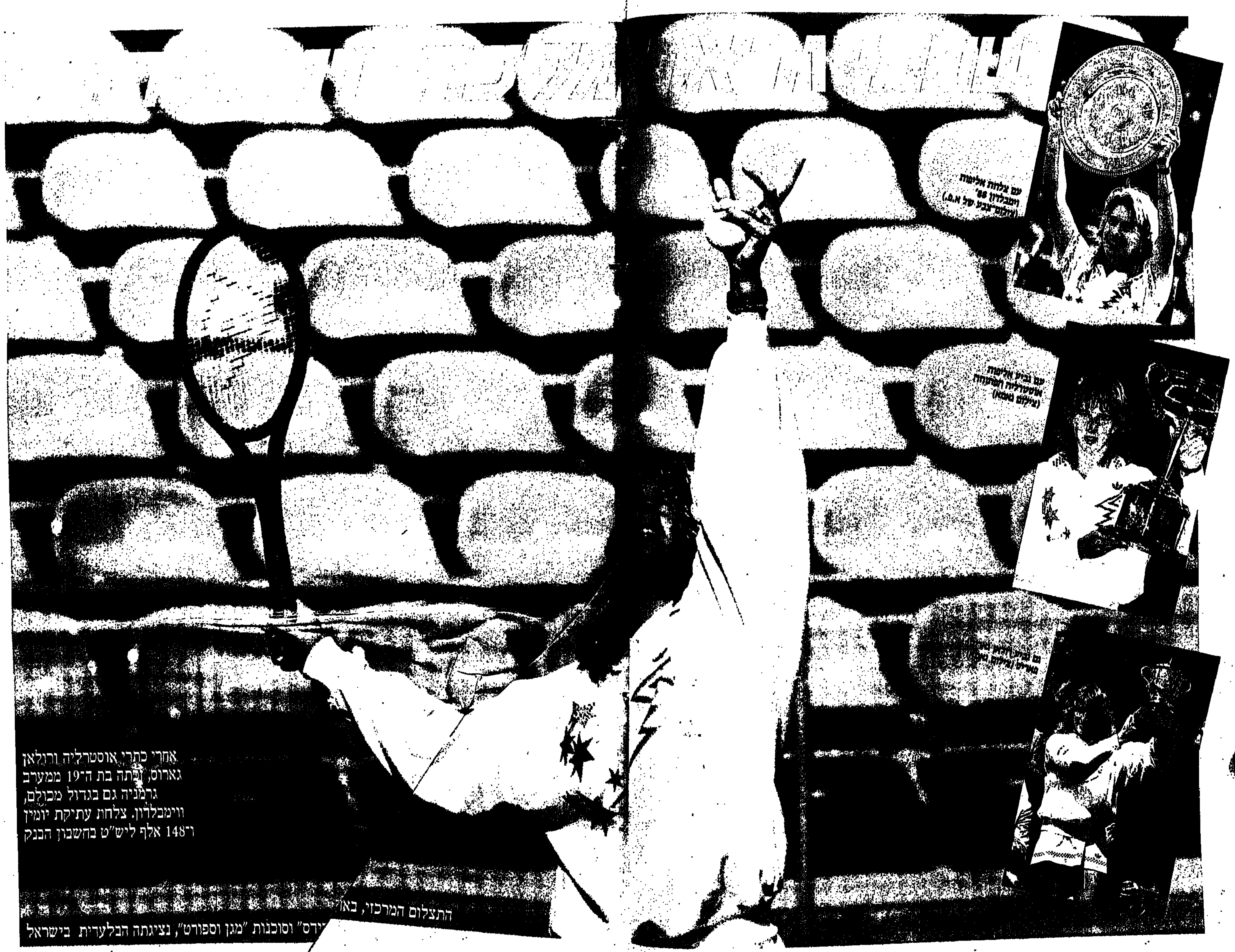

אחרי כתרי אוסטרליה ורולאן גארוס, זכתה בת ה־19 ממערב גרמניה גם בגדול מכולם, ווימבלדון. צלחת עתיקת יומין ו־148 אלף ליש"ט בחשבון הבנק

התצלום המרכזי, באו... ...ידס" וסוכנות "מגן וספורט", נציגתה הבלעדית בישראל

[illegible]

אלכס דורון

מספרים על רב אחד, שלא עמד בפיתוי, חמק מבית הכנסת בעיצומו של יום הכיפורים ומבלי שאיש ירגיש בהיעדרו, דהר כל עוד נפשו בו, אל מגרש הגולף הסמוך – כדי להעביר שם את הצום, במשחק האהוב עליו. למרבה המזל, ואולי בגלל היום הקדוש ביותר, דווקא אז "הלך לו שגעון" והוא ביצע את ה"Hole in one", כלומר החדיר את הכדור לגומה, בחבטה בודדת אחת. משאת נפשו של כל גולפאי.

על פי המקובל בספורט זה, מי שמבצע "גומה בחבטה אחת", חייב להזמין מיד את כל הנוכחים ל"סיבוב שתייה", על חשבונו. "פארטי" קטן. אבל לרב הזה, היתה בעיה: יום הכיפורים... וכיצד יספר על מבצעו הבלתי־רגיל?...

האנקדוטה הזו אהובה מאד על חברי מועדון הגולף בקיסריה, שאירח בסוף השבוע שעבר את שני ימי אליפות ישראל. השתתפו 120 חובטים, גברים, נשים, בני נוער ובכירים (סניורים): מגיל עשרה ועד 70 פלוס. איש מהם לא ביצע את ה"גומה בחבטה אחת", אבל היו רגעי מתח, עד כמה שיש בכלל מתח בספורט שעל פי מסורתו, נהגיו ומקורו, הוא ביטוי מובהק של ג'נטלמניות, עם הרבה פירגון ליריב ודרישה לעצירת רגשות, גם במצבי לחץ. אין בגולף שופטים, כי הכל בנוי על אמון הדדי. רק בין המקצוענים בגלל הכסף, יש משקיפים "כדי לא להעמיד במבחן את היצר האנושי".

ביטוח בלויד'ס

"יש תחרויות, מספר אלון בן־דוד, מנהל מועדון קיסריה, שעושים אפילו ביטוח בלויד'ס' של לונדון, שאיש לא יצליח לבצע בהן 'הול אין וואן'. יש שמעמידים פרס יקר מאד, ממש מפתה, למשל מכונית ב.מ.וו., למי שיעשה זאת. במארס הקרוב, כשנארח כאן תחרות של מקצוענים, המכונית הזו תהיה הפרס למי שיבצע את הבלתי־ייאמן הזה... ואגב, זה בכלל לא משהו בשמיים: אשתקד הצליח בזה נער ישראלי בן 14, יוסף פורת, בתחרות בסארדיניה, איטליה, אבל הוא לא קיבל על כך אפילו אגורה שחוקה".

Hole in one, הוא רק אחד המונחים שבמילון המיוחד של הגולף. צריכים ללמוד אותם – וזה בכלל לא קשה – כדי להיכנס מיד לעניינים. יש גם Par, שהוא תקן החבטות שיש לכל מגרש בסידרת מגרשי מסלול הגולף. התקן נקבע בידי האדריכל והמתכננים. יש Birdie, שפירושו חבטה אחת מתחת ל־Par, מתחת לתקן שנקבע. ויש גם Bogey, חבטה אחת מעל ל"פר" ויש "גרין", מישטח דשא מטופח מאד, מסומן כעיגול, שבמרכזו הגומה ויש גם ה־Sudden Death, או בתרגום חופשי "מוות פתאומי" שפירושו מעין התמודדות פליי־אוף מכרעת בין שני יריבים שהשיגו אותו מספר חבטות בתחרות כולה ויש לקבוע מי המנצח. הם מתייצבים אז במגרש אחד לדו־קרב קצר ומהיר...

בתחרות הבכירים בסוף השבוע, נזקקו איפוא ל"סאדן־דת'", הכרעה, כדי לקבוע את המנצח, בין אליק דוידסון מהרצליה פיתוח ואנרי קונקייה, אביו של איש העסקים היהודי מצרפת, שחברתו המתמחה בתמרוקים, בשמים ואופנה, העניקה את חסותה, פעם נוספת, לאליפות זו.

300 גולפאים פעילים יש עתה בישראל, רובם ככולם חברי מועדון הגולף בקיסריה, היחיד לפי שעה בארץ. אלון בן־דוד, 35, אב לארבעה, לשעבר שחקן נבחרת ישראל בכדורעף וחבר הפועל קרית אתא, כיום מנהל המועדון בקיסריה, קבע לו למטרת מיידית להגדיל את מספר החברים ל־500 ואחר כך לייעד את המקום לצרכי תיירי הגולף, שבהם טמון פוטנציאל כלכלי. הוא גם מקווה שבקרוב ייפתח מועדון דומה באילת, שהקיבוצים שמתעניינים בנושא, כחלק מתעשיית התיירות, ייכנסו לעסק הזה. קיסריה רק תיהנה מכך...

שקט מוחלט חייב לשרור ליד כל רביעיית חובטים שיוצאת למסלול (כ־8 ק"מ, 18 מגרשים, 1200 דונאם, מזה 400 של דשא – שאותם עוברים המתחרים ביותר מ־4 שעות של משחק). בקושי שומעים את איוושת הרוח. כל זיע מפריע. הבזק מצלמה, קליק אחד – מוציא את הגולפאי מריכוזו. ביהלך האליפות, למשל, קליק כזה, פגע באורח משיטותי באחד המתחרים על הבכורה והוא בקושי רב נ... את לשונו ובלע את רוקו, כדי שלא להגיב בזעם...

הכל '...ים שהגולף הוא אחד מענפי הספורט היותר ממוס... שבעולם. בעיני רבים הוא פעילות של נופש, א... השפעת העמים האנגלוסכסים שפיתחוהו לשיא... נעשה ספורט תודותי של ממש. כיום הוא ג... ספורט... של נשיאי מדינה (הנשיא חיים ה... גולפאי נלהב), מלכים, כוכבי קולנוע, בדרנים, א... במה, "לבריטיס" מכל התחומים, מנהלים בכירים ... וטייקונים כלכליים, אלילי הספורט המקצ... האחרים – כולם מוצאים עניין גובר ות... ממש מתמכרים לו. מאז שנעשה ספורט ... החלו גם מתגלגלים בו, יחד עם הכדור הק... מקרב המקצוענים ... עתק. טובי הגולפאים מקרב המקצוענים... מיליונרים, כמו כוכבי הצמרת של הט... אומרים אף יותר מהם...

כל התורה על רגל אחת

חוקי המשחק, פשוטים למדי. גם הציוד איננו רב או יקר במיוחד. התורה כולה על רגל אחת היא: יש להחדיר כדור קטנטן, לתוך גומה שבמרכז מירשאה מטופחת להפליא, הנמצאת בקצהו של כל מגרש מתוך ה־18 שלאורך מסלול התחרות (את המסלול יש לעבור פעמיים, כלומר בשני ימים, 36 גומות בסך הכל) – וכל זאת במינימום של חבטות. המרחק שבין מקום החבטה הראשונה ועד לגומה, הוא בין 400 ל־830 מטר (קטע המסלול הגדול בעולם, ביפאן). לכל קטע־מסלול, או מגרש, יש תקן למספר החבטות שצריך לבצע עד לגומה. כל חבטה מתחת לתקן, זה רווח נקי של המתחרה. בכל יום תחרות יש לעבור איפוא 18 גומות במינימום חבטות ואת מספר החבטות, מונים.

מועדון קיסריה שייך לבארון אדמונד דה רוטשילד והוא הוקם לפני 28 שנה שלא לצרכי רווחים, כחלק מקרן קיסריה שמטרותיה הן טיפוח החינוך הגבוה. בשנים האחרונות, יש בו פריצת דרך קדימה. רבים מחבריו, השחקנים המצטיינים, הם מקרב הנוער של אור עקיבא הסמוכה, עיירת־מצוקה לשעבר, שליד תדרה. על אלה גאוותו, כיום. בעבר היו רבים מבני הנוער הזה "נושאי כלים", "קדי־בויס" של הגולפאים הקשישים שבאו למועדון להעביר את הזמן בכמה שעות של חבטות. כיום הם האלופים.

הרובדבן המקומי

רחמים (רמי) אסיאג, 19 וחצי, חייל במעמד של ספורטאי־מצטיין, הוא הרובדבן. בסוף השבוע חזר והוכתר שנה שניה ברציפות כאלוף ישראל, לאחר שניהל מאבק דרמאטי ומרשים מאד, עם ניל שוטס, 35, ששב משהות ארוכה בדרום אפריקה ועתה הוא בקיבוץ שדות ים. רמי, בלווית כמה מבני משפחתו, הוליך כל התחרות. כבר לאחר היום הראשון, היה לו יתרון של חבטה וביומה השני הגדיל יתרונו ... שתיים.

"בעוד שנה אני מסיים את השירות בצבא. כן אני חושב על מקצוענות בגולף. אולי לשלב מילגת לימודים עם הספורט הזה", אמר. הוא היה נושא כלים במכביה הי11. הלך ליד ובעקבות קורין פייבן, אלוף המכביה ההיא וסחב לו על הגב או בעגלה, את שק המחבטים (14 במספר) ועוד כל מיני אביזרי עזר וגם בקבוק שתיה. בעבר שיחק גם כדורגל וניסה כוחו בטניס.

עתה הוא רוצה לחיות "המנסדורף של הגולף". אגב, הוא ועמוס, מיודדים. שבע שנים הוא חובט (למד אצל צ'ארלי מנדלשטם, 65, מורה לגולף, יליד דרא"פ, 28 שנה בישראל ו־60 שנה בגולף). מאז שראה את העולם, בגיל 15, בנסיעת צ'ופר לסאן דייאגו – שקע בזה כל כולו "והתחלתי לשחק חזק". ...ה עתה, למשל, שב משבועיים של אימונים אצל ...וס פליישר, לשעבר אלוף החובבים של ארה"ב ... שנה מקצוען. למד ממנו מיגוון חדש של ...ת, גבוהות, מסובבות, מדוייקות. מקצת ממה ...בר הרגים כאליפות. בעוד ימים אחדים שוב ט...ויות בצרפת ובחוף המזרחי של ארה"ב.

מב... ארבעה אחים ושלוש אחיות. האב האח... חברת פיתוח קיסריה. "מכרתי את מנו... 79' שלי כדי לממן את הנסיעה. כלומר 3... אבל אני לא מצטער".

4 פעמים ... ליום שאסיאג יעשה "סקרץ", חשיא של ה...תקן במלואו. "אם יעשה זאת ...ה בטוחה במכביה"... אגב, ...י..."

השיאים

גולפאי מנוסה חובט ללא קושי בכדור למרחק של יותר מ־200 מטר. יש שיאים גם בזה. על פי ספר השיאים של גינס, השיא בתחרות רשמית בגובה פני הקרקע, 358 מטר, של ויליאם תומאס קמבל מאירלנד מ־1964. 471 מטר קבע במסלול גולף רגיל, מייקל הוק אוסטין מלוס אנג'לס ב־74'. השיא בקליעה לגומה, 26 מטר של קארי מירלקופ בארה"ב, ב־55'.

בשנה מקיים מועדון קיסריה תחרויות חודשיות, 6–8 גדולות בשנה. אליפות המועדון, אליפות ישראל, זה השיא. אליפות ישראל הפתוחה תהיה באוקטובר. אשתקד הופיעו נציגי המועדון מקיסריה בתחרות מקצוענים בקהיר. לא היה לקשר זה המשך, בינתיים.

הגולפאים הצעירים וציודם. במרכז התמונה, אלוף הנוער לשנה זו, אריה מטרחט.

שרון שפינט, בת 18 מבית ינאי, לא הצליחה הפעם לזכות שנית בתואר הנשים ודורגה שניה בגלל חבטה אחת, אחרי סילביה האס, רעיית שגריר גרמניה בישראל. "יש הרבה תיסכול כי בספורט הזה צריך ריכוז מכסימלי. כשזה הולך, זה נעים. מה עושים כדי שילך? – מתפללים הרבה..."

היא נחתה בגולף בעקבות אמה, לפני כשנה ומחצה. עולה לכתה י"ב, חמש יחידות במתימטיקה, פיסיקה וספרות. השנה הקדישה יותר ללימודים ופחות לגולף וזה כנראה השפיע. אשתקד בילתה על המסלול כל יום 3 שעות לפחות. השנה רק פעמיים בשבוע. אוהבת סרטים ישנים משנות ה־40 ולקרוא. הספר האחרון שקראה: "אינטימיות" של ז'אן פול סארטר. תודו בעצמכם: קלאסה...

"בתחרויות גדולות, עם כל הכוכבים, מספר אלון בן־דוד – עם ניקלאוס, או סביל בלסטרו הספרדי, אלוף אירופה – אפשר לראות 20 אלף איש שמלוים לאורך המסלול את אחד האלופים. שקט מתוח שורר מסביב כשהוא חובט". את המתחרים העיקריים באליפות ישראל, ליוו לאורך המסלול פחות מעשרה, ביניהם בני משפחתו של אסיאג וחברים קרובים של האחרים.

גדולי הגולף הם ג'ק ניקלאוס האמריקני, המקצוען שהרויח את סכומי הכסף הגדולים ביותר בספורט הזה, כמעט 10 מיליון דולאר; גרי פלייר שממשיך להדהים גם כיום, בגיל 52 וארנולד פאלמר, בגיל 54. "הם הוכחה שבגולף אפשר להתמיד גם בגילים גבוהים. זה ספורט לצעירים וקשישים, אין בו הגבלת גיל. אין בו סיכונים בריאותיים כמו בטניס. מומלץ למי שיש לו בעיות לב. מבחינת מערכת לב־ריאות, אין טוב ממנו לבריאות. מה רע בללכת בחיק הטבע, לראות כל הזמן 'ירוק' בעיניים?", אומר בן־דוד.

ביקוש גובר והולך

אגב, החבר הקשיש ביותר בקיסריה הוא תעשיין המטוסים היהודי צרפתי יוסף שידלובסקי בן ה־90 פלוס. הוא מסרב לנסוע במכונית הקרטינג המיוחדת שיש בגולף. "זה מתאים לאלטע־קאקערס", הוא מלגלג ועושה את כל המסלול ברגל.

"יש כיום ביקוש רב לגולף בעולם, אומר בן־דוד. עובדה שבארה"ב עוסקים בו 25 מיליון ו־12 מיליון ביפאן. יש מסביב לזה תעשייה גדולה של ציוד, הלבשה, שעונים, מכוניות. בטלויזיה מקדישים לתחרויות גולף שעות רבות של סיקור אינטנסיבי. יש הרבה מאד פירסומת.

"יש כיום מהפיכת גולף בעולם", אומר בן־דוד, "ויש תהליך של הסבה מטניס לגולף". עובדה היא שסשיהורים רבים, בארה"ב ובארצות רווחה אחרות הולכים כיום לגולף ולא ל...איגרוף, למשל, שנחשב בשנות ה־30, לספורט הנערץ במשקלים רבים.

בין ה"סלבריטיס" של הספורט הישראלי והבינלאומי שמרבים לעסוק בגולף יש להזכיר את הכדורסלנים ווילי סימס, סטיב מאלוביק ורוב האמריקנים האחרים. ד"ר ג'יי, מנסדורף, גליקשטיין, ביורן בורג ולנדל. בובי רובסון מנהל נבחרת אנגליה ובקנבאואר. "כששניהם הגיעו לארץ עם נבחרותיהם, דבר ראשון שעשו אחרי שנתחו בלוד, טילפנו לקיסריה וביקשו לשריין להם מסלול...", גאה בן־דוד להדגיש. הוא מעריך ש"זה מוכר". ■

"משוגע" על חסקות

כשמסתכלים על גופו האתלטי של סימון ברנס מבת־ים, קשה להאמין שכבר חגג את יום הולדתו ה־50. גם צעירים הבטוחים בכושרם הגופני הטוב, צריכים להיזהר מ"חיית הכושר" הזאת, השורפת קילומטרים בריצה, שחיה וחתירה בחאסקה.

ברנס, דודו של אליאור ברנס, כדורגלן הפועל ת"א, היה בצעירותו שוער הפועל טבריה ואח"כ מחליפו של יעקב הודורוב בהפועל ת"א. גם היה מתאגרף מצטיין.

בשנים האחרונות הוא מקיים אימוני כושר "רצחניים", כהגדרתו, מדי יום. לא מכבר הוכתר אלוף ישראל בחתירה על חאסקה ל־1500 מטר. האליפות, ראשונה מסוגה, נערכה בחוף בת־גלים בחיפה בשתי קבוצות גיל: מ־18 עד 40, ומ־40 עד 50. זמנו של ברנס 17:10 דקות, היה טוב בשתי דקות ממנצח הצעיר ממנו.

את האליפות אירגן האדריכל איתמר לויתן, יועץ רשות הספורט, שגם הוא "משוגע" לחאסקות. לא מכבר סיים מבצע חתירה מאילת לשארם א־שייך (160 ק"מ). ברנס לא השתתף במסע, עקב התנגדות אשתו. לפני כמה שנים חתר מראש הנקרה לאשקלון, בארבעה ימים.

סוד מקצועי – ויטמינים ומאכלי דגים. על בשר אינו מוכן לשמוע.

הותיקים מוכנים לעזור

אגודת הפועל ת"א בצרות. את קבוצת הכדורסל מנסים להציל. במסיבת יום ההולדת ה־53 של משה (פשוש) בארי שהיה אחד מכוכבי שנות החמישים שלה בכדורסל, הוחלט על מבצע הצלה.

צבי לובצקי, משה מוטי (מאור) דוד [illegible] ארז לוסטיג, אילן אמיר ("בצל") ואחרים מוכנים להתחיל באימונים. גם יגיעו [illegible] יוסי ריגר, שלא הגיע למסיבה.

לא סוכמו פרטי החוזים הכספיים של [illegible] אחד מכוכבי העבר, שמוכן לחדש ימיו כקרם. לוסטיג, עדיין עם גוף אתלט, "יסתפק" לדבריו ב־40 אלף דולר לעונה. האחרים אמרו שעל פחות מ־20 אלף אין מוכנים לדבר...

יורם ישראלי וציוריו (צילום: [illegible] אברמוביץ)

מימין: אלי מרקוביץ', חיים פריימן ודני הורטמן, במסיבת המחזורים

הסוד שמאחורי התליון והג'ינס

שתי אליפויות ושמונה גביעים זה מאזן ההישגים הנפלא של מי שזכתה פעם לכינוי "אימפריה של כדוריד", הפועל ר"ג, שחגגה עתה 30 שנה.

ראשי הקבוצה הנוכחית, שמואל זילברמן (בעבר שחקן) וכני קמינר, יזמו מיפגש של כל מחזורי המועדון. סיפספשו ברישומים שהעלו אבק, ואיתרו שחקנים מכדוריד הדו11, כשהפועל ר"ג, בתחילת דרכה, ספגה תבוסות גדולות וכוכביה בכל הזמנים, דני הורטמן, חיים פריימן, אלי מרקוביץ', פרץ גרינפלד, רפי גרבוביצקי, יורם ישראלי, איגור ביאליק, מני גון, וכמובן הדור הנוכחי.

בכנס שוחזר סיפורה הבאתו של שחקן נבחרת צ'כיה ושאר העולם, איגור ביאליק, ב־1969. מזכיר המועדון באותה עת, אביגדור הגון, נזכר כיצד שנה קודם לכן נוצר הקשר הראשוני עם ביאליק, בשוייץ. ראו אותו שם עונד תליון של מגן דוד ומכנסי ג'ינס מתוצרת "אתא"...

"צ'כי" אחר, הקשור בהפועל ר"ג, היה אלכס ברוייר, המאמן הראשון שהביא לה "ראבל". עדיין לא ידע עברית ושיחרר מפיו מושגים שאיש לא שמע עליהם קודם לכן: "ראשון שמאל רגל", שפירושו, לעלות לזריקה לשער על הרגל השמאלית, תחילה... עד היום נוהגים בר"ג להשתמש במושג הזה...

יורם ישראלי, המכונה "סבא", כיום מאמן הפועל קרית אונו, סיפר שבימי כדוריד הדו11 קיימה הקבוצה את משחקיה בשבת, ב־8 בבוקר, כמשחק מוקדם למשחק ליגה בכדורגל של ילדים..."

ישראלי, 50, משחק עד היום. בימים אלה גם פתח תערוכת ציורי אקוורל ואקריליק – תערוכתו השניה, מאז הי מתעניין בציור, לפני חמש שנים.

עוד 72 יום לסיאול

אמצעי בטחון הדוקים בכל מקום בסיאול. יהיו גם חידושים. כל אדם ייבדק וכל מטען יעבור גלאי מתכת

תחזית אסטרולוגית מיוחדת במינה לכמה מכוכבי האתלטיקה בעולם ■ "לקארל לואיס זו תהיה אולימפיאדה שכולה טירדה ועצב" ■ "מארי דקר תקטוף זהב" ■ "בובקה יתחיל ברעמה ויסיים בצחוק" ■ לא תאמינו, אבל יש לזה קונים רציניים

"אולימפיאדה עצובה"

אלכס דורון

קארל לואיס, בעל ארבע מדליות הזהב באולימפיאדת לוס אנג'לס "לא ימצא לעצמו בסיאול אלא טירדה ושיעמום וגם הרבה מאד צער", כך קובעת תחזית אסטרולוגית שפורסמה השבוע בדרום קוריאה.

אל תצחקו, לפחות בסיאול מתייחסים אליה בשיא הרצינות. מדובר בצפי שהכינה חברת התקשורת האלקטרונית הקוריאנית הרצינית ביותר, ק.ט.א., בהתבסס על ספר אסטרולוגיה מהמאה ה־16 (!) של טוג'ונג ביגיול. על פי המסורת הקוריאנית הקדים ביגיול את מי שנחשב ל"נביא אמנות הניחוש" האירופי, נוסטרדמוס...

הקוריאנים הזינו מחשב בטקסטים ש[illegible] טוג'ונג ביגיול שלהם וכן בפרטים איש[illegible] רבים על גדולי הספורטאים בעול[illegible] מנצחי אולימפיאדת לוס אנג'לס [illegible] אני תבל אחרים. הפרטים כללו תאר[illegible] שעה מדוייקת של לידתם ונתונים [illegible] המחשב סיפק את התוצאה בתוך [illegible] שעות "במחיר של שיחת טלקס אחת", [illegible] שנאמר [illegible] עה מסיאול.

וככן, נאמר בתחזית [illegible] לואיס: "מאמציך לא ישאו [illegible] כעו שהמזל ישחק ליריבך, בן [illegible] ג'ונסון (התחזית נמסרה עוד לפני שנודע כי ג'ונסון פצוע ואיננו מתאמן ומתחר[illegible] 5 באוגוסט, על פי הוראות רופאיו). "יש לך תכונה של נווד ובמיוחד אתה מסרב להיות מעורב בהרפתקאות מיניות", קובעת עוד התחזית לגבי קארל לואיס, מבלי לתת פירוט.

הסיכום: "חודש ספטמבר יהיה חודש של עצבות לקארל לואיס", נאמר בצפי של טוג'ונג.

מארי דקר תקטוף זהב

לעומת זאת, בתחזית הנוגעת למארי דקר־סליני, שעמדה, כזכור, במרכזה של הדראמה הגדולה בלוס אנג'לס בריצת 3000 מטר, נאמר: "שמך מוכר בכל העולם... הפעם תקטפי את הזהב שאת כה מצפה לו".

[illegible] יה דרקסלר. "רוחק בטוח"

הו[illegible]ור עתידו של סבסטיאן קו, פות[illegible] בפעם השלישית בריצי בסיאו[illegible] ב־1500 מטר: "תיאבק חיל בא[illegible] ם ששם משפחתו מת[illegible]

גם ב[illegible] ממרוקו סע[illegible] [illegible] ושיאן העולם הגלוי, בתחזי[illegible] הכיוון שלו מא[illegible] רב הסתום על בתחזית שהוא ייתן מציינת כי משהו בלתי צפוי לפ[illegible]. יש רמז

על שיאן העולם שיקרה סרגיי בובקה נאמר כ[illegible] [illegible] ומות אבל אחר כך תצחק".

קוראים לה עכשיו "ק[illegible]ת של הנשים". זוהי הייקה דר[illegible] ספק האתלטית מס. 1 בעולם כיום. היא שותפה לשיא העולם בריצת 200 מטר וגם ברוחק. עד לא מכבר גם החזיקה בזמן השני הטוב ביותר השנה, ב־100 מטר.

אבל לא נראה כי תצליח לעשות בסיאול מה שעשה לואיס בלוס אנג'לס (זהב ב־100, 200, רוחק ו־4x100). לפני כמה ימים היא תיחרה ברוסטוק ואותתה משם על כוונותיה. 21.84 שניות ב־200 מטר, 7.20 מטר ברוחק, באליפות מזרח גרמניה.

"למרתי את הלקח בקייץ שעבר לא אחזור על כך", הבריזה. היא נמצעה הבברכה לפני אליפות העולם ברומא (סיימה רק שניה ב־100 מטר ושלישית [illegible] רוחק.

נראה כי בסיאול תסתער רק על שניים אולי שלושה מקצועות, קפיצה לרוחק אחדת מהם לבטח – אבל לא תתחר בארבעה. "יש תוכנית, אך לא נרווח עליה. היא סודית", אמרה דרקסלר לכתבים. יריבתה העיקרית בסיאול אמורה להיות האמריקנית ג'קי ג'וינר קרסי, אלופת העולם ברוחק ושותפה לשיא והיא מצפה שהמזרח גרמניה תשפר את השיא עד סיאול. "יש לה מהירות גבוהה. פעמיים השנה קבעה כבר 10.92 שניות ב־100 מטר ובעזרת מהירות זו היא תפיק מעצמה הישג מצויין".

עוד ועידה לענייני בטחון

לא עובר שבוע מבלי שנושא הבטחון במשחקים בסיאול, זוכה לדיווח וכל פעם מזוית תרשותית אחרת. בתחילת השבוע נמסר כי 40 קציני בטחון משמונה מדינות ועוד 13 חברות תעופה בינלאומיות, התכנסו בסיאול והחליטו בתום דיון של יומיים בדלתיים סגורות, על שיתוף פעולה הדוק ביותר ביניהם, תוך גיוס כל האמצעים שלרשותם, למניעת פעולות טירור בעת המשחקים.

בכנס הוחלפו נתונים ומידע על קבוצות טירור ועל הבטיחות במטוסים. היו שם נציגים מארה"ב, יפאן, הפיליפינים, תאילנד, מאלזיה, סינגפור, הונג קונג ודרום קוריאה. נמסר כי עובדה תוכנית מבצעית מקפת. כבר עתה ידוע כי אמצעי ביקורת חמורים ביותר יונהגו בכל הטיסות לסיאול. עוד נמסר כי יונהגו אמצעים חדשניים שכמותם עוד לא נוסו מעולם. ייבדקו נוסעים ומטענים, גם תוך כדי הטיסה. נציג אמריקני שנכח בכנס מסר כי לאחר הדיונים השתכנע כי בידי הקוריאנים היכולת להעניק בטחון מירבי באולימפיאדה.

תשומת לב רבה במיוחד הוענקה בכנס זה לאנשי ארגון "הצבא האדום היפאני" שיש לו קשרים הדוקים עם צפון קוריאה. ■

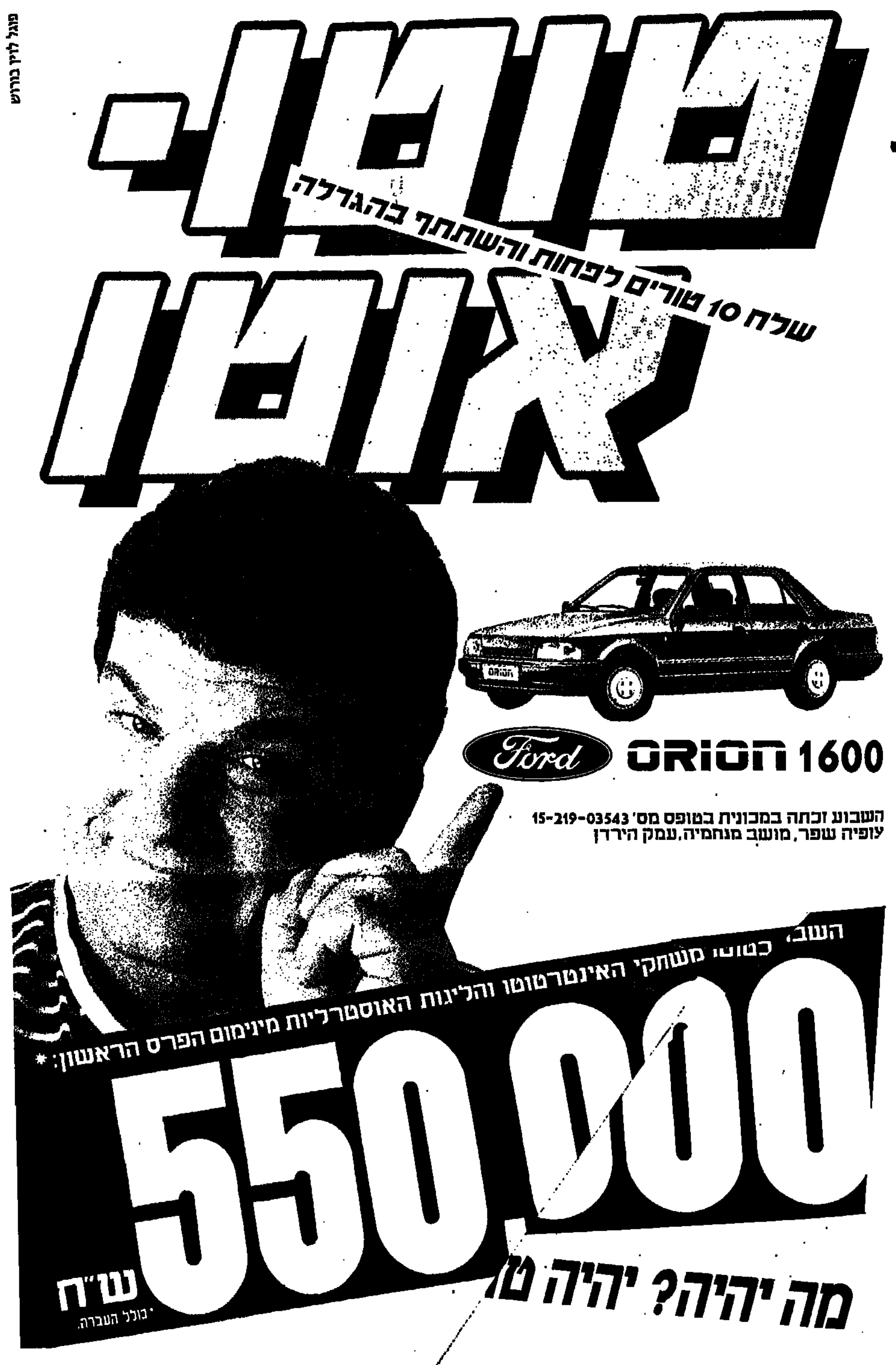

שישו שכטמן

הצעות השבוע

שיטות מלאות

סולידי	הפתעות	הגיוני	לעשירים
שלשות 1	שלשות 1	שלשות 1	שלשות 3
כפולים 4	כפולים 6	כפולים 8	כפולים 4
טורים 16	טורים 64	טורים 256	טורים 432

תחזית למחזור 45 בטוטו

1. שטורם גראץ – שמשון. משחק מהאינטרטוטו. לא נראה שהקבוצות הישראליות יעשו השנה משהו במסגרת זו. שחקני שמשון יטיילו באוסטריה, יאכלו שניצלים ויפסידו לגרץ. 1.

2. אלטונה גייט – סנבורי. עברנו לליגה הראשונה של ויקטוריה. הראשונה בטבלה נגד האחרונה. מי שמאמין בנסים או מחפש הפתעות (אשתקד ניצחו האורחים 1–0), שיעשה זאת כאן. הנקודה האחרונה שצברו האורחים היתה במאי...1 סולו

3. אסנדון – ווריבי. גם במשחק זה ניצחו האורחים אשתקד 2–1. ווריבי הפסידה השבת במגרשה. אסנדון סיימה בתיקו בחוץ. משולש.

4. נוקס־סיטי – ווסט גייט. משחק קשה לניחוש. האורחים לא הפסידו בחודש האחרון וניצחו 4–0 באופן מרשים בשבת האחרונה. גם למארחים 3 נצחונות בחודש האחרון. פחות ממשולש לא מספיק. שימו לב: המארחים עדיין ללא תיקו ב־14 מחזורים!

5. נונאוודינג – מורולבארק. שתי הקבוצות הפסידו בשבת שעברה. למרות הפרשי המיקום בטבלה, רק 3 נקודות מפרידות בין השתיים. 1, 2 "מתאים לנו".

6. אתונה – סורנטו. עברנו ל"סופר ליגה" של מערב אוסטרליה, שבה מעניקים 3 נקודות לנצחון. הראשונה מארחת את השניה. שתיהן היו מעורבות בהפתעות בשבת החולפת: אתונה השיגה תיקו וסורנטו הפסידה לאחרונה בטבלה. לפני חודש וחצי ניצחה אתונה (בחוץ) 8–2. משולש.

7. קינגסוויי – פרת איטליה. בסיבוב הקודם, לפני כחודשיים, הסתיים המפגש ב־2–2. לא נופתע אם התוצאה תחזור על עצמה, אבל גם נצחון ביתי אפשרי. 1, X.

8. נורת'־פרת – בייזווטר. האורחים ניצחו 3–2 בסיבוב הקודם וינצחו, כנראה, גם בשבת. שימו לב למספר תוצאות התיקו של המארחים: אחד ב־12 מחזורים.

9. ארלאייר – פולניה. ששת המשחקים האחרונים בטופס הם מהליגה הראשונה של דרום־אוסטרליה. האורחים כבר שבועיים ללא נצחון ובמסגרת הפשרת היחסים עם מזרח־אירופה אנחנו בעד הפולנים... גם באוסטרליה. סמנו 2 בלי פחד.

10. הלאס – ליון־גריינג'. המארחים נראים עדיפים בהרבה, אולם האורחים כבר הבקיעו הרבה שערים (יחס השערים שלהם 29–25). משחק שנראה קל לניחוש ואנחנו מציעים משולש בניסיון לתפוס הפתעה. (2–2 בשנה שעברה).

11. מודבורי – קרואטיה. בשמונת המחזורים האחרונים, השיגו האורחים שישה נצחונות, 1 תיקו ו־1 הפסד. לא נראה שרווקא העולה החדשה, מודבורי, תצליח לנצחם. 2 "סולו".

12. סאליסבורי – פרה־הילס. המארחים ניצחו 3–1 אשתקד ונראים עדיפים גם השבת. בשבת שעברה היו בטופס רק 3 סימוני 1, וכנראה שהשבת יהיו רבים. 1, X.

13. וודביל – קמבלטאון. אם נסתכל רק על הטבלה, נציע לכם ניחוש שכל עם ישראל ממלא וזה לא כדאי. הליגה מתקרבת שם לסיומה וקבוצות התחתית נלחמות חזק, כמו בארץ. משולש.

14. בירקאלה – קמברלנד. המארחים ניצחו 1–0 אשתקד ויתרון הביתיות הוא השבת לצידם. האורחים ניצחו את פולניה לפני שבועיים והפסידו השבת. 1, X והעניין סגור.

דרום אוסטרליה
(לאחר 16 מחזורים)

.1	קרואטיה*	8–29	25
.2	הלאס	21–35	21
.3	בירקאלה	13–15	20
.4	סאליסבורי	15–18	17
.5	פולניה*	19–26	16
.6	קמבלטאון	22–18	16
.7	ליון־גריינג'	29–25	14
.8	קמברלנד	23–21	13
.9	מודבורי	20–16	13
.10	ארלאייר	24–18	11
.11	פרה הילס*	23–15	11
.12	וודביל	31–12	10

* משחק חסר

מערב אוסטרליה
(לאחר 12 מחזורים)

.1	אתונה	21–41	24
.2	סורנטו	22–17	20
.3	בייזווטר	24–20	19
.4	סטירלינג	22–21	[illegible]
.5	פרת איטליה	21–20	[illegible]
.6	קינגסוויי	18–19	13
.7	נורת' פרת	23	13
.8	ספירווד	25	12

ויקטוריה (ליגת משנה)
(אחרי [illegible] משחקים)

.1	אלטונה גייט	4–30	24
.2	פרסטון	15–27	21
.3	[illegible]	11–17	17
.4	מורולבארק	18–26	16
.5	ווסט גייט	15–20	16
.6	ווריבי	12–14	14
.7	ברונסוויק	16–17	14
.8	נוקס־סיטי	19–17	14
.9	נונאוודינג	23–17	13
.10	מורדיאלוק	22–15	13
.11	ריצ'מונד	28–17	12
.12	אסנדון סיטי	20–14	11
.13	דנדנונג	15– 6	8
.14	סנבורי	26– 8	4

שיטה מצומצמת

1 2 3 4 5 6 7 8 9

שלשות 5
כפולים 4
טורים מלא 3888
טורים בשיטה המצומצמת 432

מסעדת הרואבי
מאכלים בלקניים, אירופאיים ומזרחיים
פתוח 7 ימים בשבוע • ארוחה עסקית מלאה 19.50 ש"ח
בשבתות לילדים ½ מחיר
חניה בשפע – ארוחות הביתה – ארועים עד 100 איש
רח' החשמונאים 95, תל־אביב, 03-5610066

פנוי, פנוי
שמחות
מטרתך להקים ב
שמחתי פרטי
פנוי לאלי שלוש
פנוים איכותי
טל' בבית 090507
(גם בשבת)

יבואן גלשני
רוזן גלשנים
הרצליה – קרית מוצקין – חיפה, טל: 04-922801

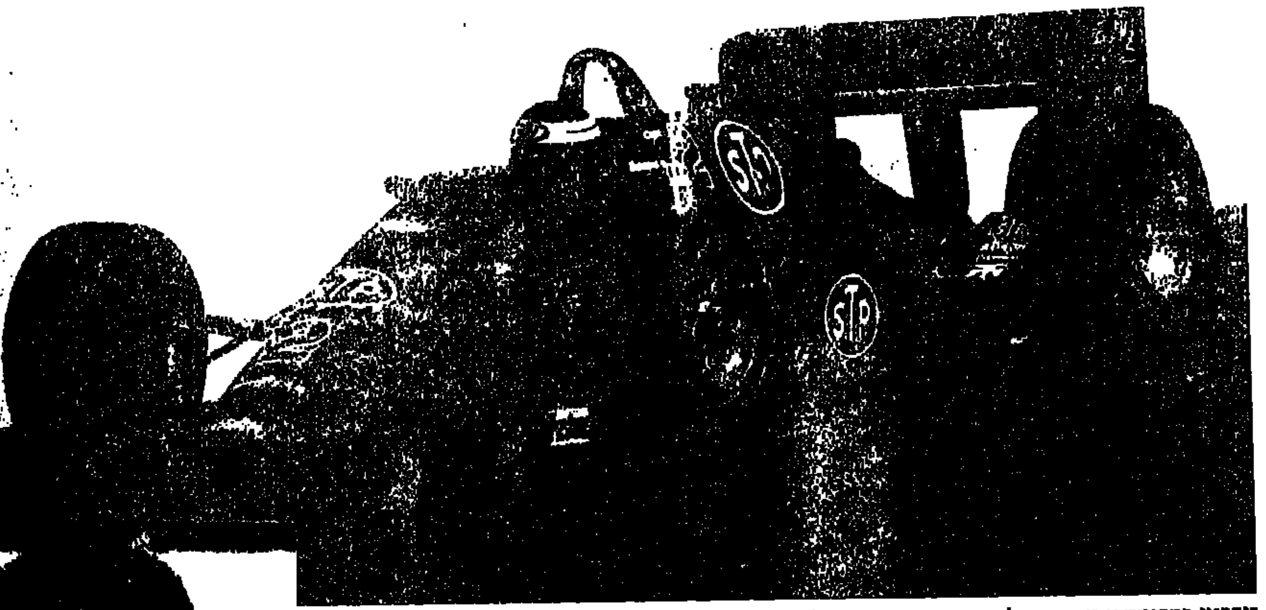

רוברטו גארדו. עכשיו הוא מוא

רוברטו גארדו, שב למסלול המירוצים לאחר שהיה 14 יום במצב של חוסר הכרה מלא ■ פלא רפואי ■ סיפור אנושי מיוחד במינו

חזרה לצמרת

מנחם אדמון

מאז היה ילד, רצה רוברטו גארארו, כיום בן 28, רק דבר אחד: להיות נהג מירוצים מקצועני. חלום ילדותו הגיע אותו להתחרות במירוצי "קארטינג", מגיל 12. מאז רגלו הימנית איננה מרפה מהדוושה.

הקולומביאני טיפס במהירות לצמרת: נצחונות בקארטינג – פעמיים אלוף קולומביה; נצחונות ב"פורמולה פורד" (8 נצחונות באנגליה בשנת 78'); נצחונות ב"פורמולה 3" וב"פורמולה 2". כוכב עולה, במלוא מובן המילה.

ההצלחות הביאו אותו במהירות לזירת הגראנד פרי, "פורמולה 1". כאן כשרון טהור אינו מספיק. נהגים מבריקים זוכים לנהוג במכוניות סוג ב; מעטים בני המזל שמתקבלים לקבוצת צמרת, כבר בתחילת דרכם. רוברטו נאלץ להתמודד עם מכוניות נחותות מ־82' ו־83'.

ההסתערות על המסלול

מוריס נן, מייסדה של הקבוצה, התייאש מהעלויות הגבוהות של תחרויות פורמולה 1 והחליט להרים עוגן ולחצות את האוקיאנוס. הוא עבר לתחרויות "קארט" האמריקניות והזמין את רוברטו להצטרף אליו. הנהג הצעיר הסתער על המסלולים האמריקנים בהתלהבות.

גולת הכותרת של מירוצי קארט היא ה"אינדי 500", המירוץ החשוב והמפורסם ביותר בארה"ב ובין המוכרים ביותר, מסוגו, בעולם. בהופעת הבכורה שלו באינדי, ב־1984 זכה רוברטו במקום השני. בשלוש השנים הבאות, לעולם לא סיים למטה מהמקום הרביעי. בשנה שעברה, מנע ממנו מצמד רעוע את הנצחון והשאיר אותו במקום השני.

מירוצי המכוניות ידועים כספורט אכזר ביותר. אין נהג שאיננו מודע לסכנות הכרוכות בהשתתפות בספורט הנועז הזה; מעטים הנהגים שלא ניכוו בצורה זו או אחרת במהלך הקריירה שלהם. גארארו, עתה הוא בדרך לצמרת: כשרון אמיתי, צנוע, אהוב על כולם. כוכב עולה. ואז, הגורל התערב בקריירה שלו.

כדור אש

בספטמבר בשנה שעברה, במהלך מבחני צמיגים על מסלול האינדי, נשבר חלק במיתלה האחורי של רכבו. הרכב נעשה תוך עשירית שניה, כדור מתכת ופלסטיק שעף במהירות לשמיים. גלגל קדמי ניתק מגע ונחת על ראשו של רוברטו. חומת בטון עצרה את הכדור המתפרע. הנהג מחוסר ההכרה הוצא משרידי הרכב, והובהל לבית החולים. הוא אושפז חסר־הכרה והרופאים הביעו דאגו לחייו. מומחים ה... והלכו, רובם לא ניבאו טובות. אשתו ישבה ל... מיטתו יום יום, דיברה אליו, השמיעה לו ...קה מתוך קלטת ואת שירתו של בנם בן השנה... אבל רק לאחר 14 יום, חזר רוברטו להכרה ... בתום תהליך איטי מאד. הוא לא זכר מה ... בתאונה (עד היום איננו זוכר דבר) ולא הבי... הוא עושה במיטה, בבית החולים. כשהתעור... ...ט מה מצבו, הטרידה מחשבה אחת את מוחו: ...חזור למסלול?

הרופאים היו חלוקים בה... רובם דיברו על שנה־שנתיים ואולי לעולם... ...ק המנהל הרפואי של מירוצי הקארט ה... ...סימי ודיבר על 9 חודשים.

רוברטו קיצר את התקופה הזו לפחות מחצי – ובינואר 88' עלה שוב למסלול, לנסיעת מבחן. זה לא היה המבחן של הרכב, או של הצמיגים, אלא מבחן לנהג. לאחר כמה הקפות מסלול, לשם היכרות ובמהירות נמוכה, החל רוברטו ללחוץ על הדוושה. עברו כמה רגעים והכל היה ברור. רוברטו תיפקד כמו בעבר, לא חל שינוי ביכולתו. הכשרון המבריק לא הועם.

יצא מהרכב, כשחיוך רחב מאוזן לאוזן על פניו – ומאז לא חדל לחייך.

השנה חזר רוברטו גארדו לצמרת של נהגי הקארט, וממשיך לדהור אל זרי הדפנה. ■

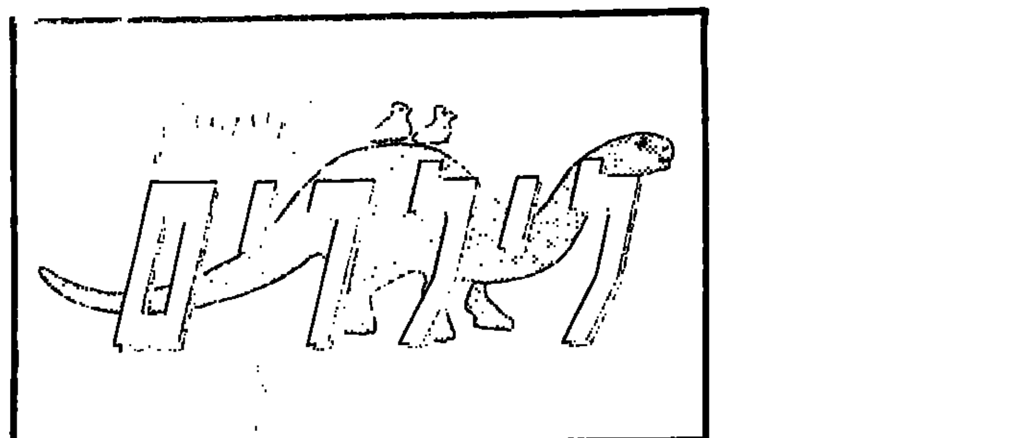

כ"ב בתמוז תשמ"ח | גליון 343
7 ביולי 1988 | עריכה בת דורה | עריכה גראפית לוסי קוסיר

איזה כיף חורשים לא הולכים לגן... ...ם: ה... ...לסמן

דברי חכמה

כּוֹעֵס וְלֹא שָׂם לֵב

אֵיךְ הֱיִיתֶם מְגִיבִים אִם הֱיִיתֶם נוֹסְעִים בִּמְכוֹנִית וּפִתְאֹם הַמְּכוֹנִית הָיְתָה מַתְחִיל לְדַבֵּר אִתְּכֶם דֶּרֶךְ הַצּוֹפֵר: "הֵי, יְלָדִים, הַפְסִיקוּ לְהִשְׁתּוֹלֵל, אַתֶּם ...ִים לִי בְּמוֹשָׁבוֹ"

הַסּוּס אָמְנָם לֹא הָיְתָה מְכוֹנִית. כְּלִי מִדַּבְּרוֹתָו הָיָה אָתוֹן. אֲבָל גַּם אָתוֹן אוֹתוֹ לֹא מַמָּשׁ רָגִיל. וּכְשֶׁשְּׁאֵלָה עָנָה לָהּ "...ה אַתָּה מַרְבִּיץ לִי?" הִתְכַּוֵּן לְכָךְ "הִתְעַלַּלְתְּ בִּי. (הוּא לִמְצֹא אֶת הַ...דָה מֵהַדֶּרֶךְ, פָּשׁוּט הִתְיַשְּׁבָה...יר, וּלְבַסּוֹף "לוּ יֵשׁ חֶרֶב בְּיָ...

הָאָתוֹן מְשִׁיבָה בְּ...רִגְתִּיוּ" "הֲלֹא אָנֹכִי אֲתֹנְךָ אֲשֶׁ... מֵעוֹדְךָ עַד הַיּוֹם הַזֶּה, הַ... לַעֲשׂוֹת לְךָ כֹּה?" (כְּלוֹמַר: ... רְגִילָה לִנְהֹג כָּךְ?)

וּבִלְעָם עוֹנֶה: "לֹא". הוּא מַשׁ... אִתָּהּ שִׂיחָה רְגִילָה, כְּאִלּוּ הָיְתָה אִישׁ אוֹ אִשָּׁה שֶׁהִכִּירוּ אוֹתוֹ. הָיִיתִי מְצַפֶּה לְפָחוֹת שֶׁיֹּאמַר: "הֵי, מָה קָרָה לָךְ? מִמָּתַי אֲתוֹנוֹת מְדַבְּרוֹת? אוֹ, בְּאֵיזֶה אֻלְפָּן לָמַדְתְּ?".

בִּלְעָם שָׁרוּי הָיָה בְּכַעַס, כַּעַס גָּדוֹל. לֹא בְּכָל יוֹם אִישׁ מְכֻבָּד שֶׁכָּמוֹהוּ לוֹקֵחַ מַקֵּל וּמַרְבִּיץ לָאָתוֹן. כְּשֶׁמִּישֶׁהוּ כּוֹעֵס הוּא לֹא שָׂם לֵב לְשׁוּם דָּבָר חוּץ מִלַּדָּבָר שֶׁמַּרְגִּיז אוֹתוֹ, אֲפִלּוּ אִם זֶה דָּבָר מְיֻחָד וּמוּזָר כְּמוֹ אָתוֹן מְדַבֶּרֶת. זֶה מְסֻכָּן מְאֹד, כִּי אָז גַּם לֹא שָׂמִים לֵב שֶׁכּוֹעֲסִים עָלָיו. אוּלַי הָיְתָה לוֹ סִבָּה. אוּלַי הוּא עָצוּב, אוּלַי מְפַחֵד. אוּלַי?...

משֶׁה מֵאִיר

שירי שטות

מַעֲשֶׂה בְּאִשָּׁה שֶׁקָּרְאוּ לָהּ
פִּצְפֹּנֶת
שֶׁגָּרָה בָּעֵמֶק בְּוִילָה קְטַנְטֹנֶת.
אָדָם שֶׁפּוֹתֵחַ הֵיטֵב אֶת הַלֹּעַ
יָכוֹל אֶת כֻּלָּהּ בְּנַגִּיסֹנֶת לִבְלֹעַ.

מתוך הספר "אמא אווזה" בהוצאת מורן

סירה קדומה לחוף ים כנרת

הדבר התרחש בחורף 1986, שהיה יבש ושחון במיוחד, והמים בכנרת התדלדלו בצורה קשה. שני חברי קבוץ גינוסר טילו על שפת הכנרת והבחינו בסירת עץ השקועה בחוף הבוצי, באזור המצוי בדרך כלל מתחת לפני המים. הם הודיעו על כך לאגף העתיקות. פקחי האגף מהרו לבוא ולאחר בדיקה ראשונית התברר כי מדבר בספינה קדומה מאד – בת כאלפים שנה. היה זה גלוי מרעיש. השמועה התפשטה במהירות ברחבי הארץ והעולם והמוני סקרנים נהרו לחזות בפלא הארכיאולוגי שקבל את השם המפוצץ "הסירה של ישו".

לאחר חפירת נסיון התברר כי אמנם חלק גדול של גוף הסירה נשמר יפה הודות לבוץ המגן. אולם חשיפתה הפתאומית לאויר היתה עלולה לפגום בה ולסכנה. הוחל מיד במבצע מרכב ומסכן של חלוץ הסירה. אנשי אגף העתיקות בסיוע ארכיאולוגים ואנשי מדע ומתנדבים מקרב ישובי הסביבה עבדו יומם וליל במשך 12 יום, שכבו על פגומים תלויים ובזהירות רבה סלקו את הבוץ וחשפו את הסירה. הבוץ שתמך וסכך על הדפנות במשך אלפים שנה הוסר והיתה סכנה של התמוטטות. במהירות נבנו דפנות פיברגלס (חמר פלסטי שקוף, עשוי מסיבי זכוכית) במרווחים שבין דפנות העץ, והסללים מלאו בקצף קשים. הסירה, שנראתה עתה כגוש לבן מוזר, הסלה ב"ספינה" מחדשת, לאחר 2000 שנה, הפלגה של 300 מ' לקבוץ גינוסר. שם הועלתה לחוף בעזרת מנוף והכנסה לברכת שמור מיחדת. למשך 7 שנים תשכן שם הסירה הקדומה, עד אשר העץ יהיה עמיד להצגה בתנאי מוזיאון רגילים. הארכיאולוגים וההיסטוריונים בודקים וחוקרים אותה בינתים ואת הכלים אשר נמצאו בקרבתה כי זהו ממצא ממשי ראשון המאיר את תולדות האזור בסוף ימי הבית השני.

למטילים באזור הכנרת ממלץ לנסות ולחזות בסירה הקדומה, השקועה בברכת החרסינה שליד מרכז יגאל אלון בקבוץ גינוסר.

חוה חנוש

כדי להגן על סבנה העץ הערין, סולק הבוץ ע"י החופרים בידיהם כשהם שוכבים על גשר תלוי.

(מטבח בארבי, יצרן: מאטל, מחיר 46 ש"ח.)

מטבח בארבי

באמצע המסיבה אמרתי לאמא: אני רוצה צעצוע חדש, וגם ידעתי שאקבל. אמא שלי תעשה הכל כדי שבמסיבה תוכל לנוח בחסות המזגן. ירדנו לחנות וחזרנו הביתה עם חבילה גדולה. כשפתחתי אותה במרץ מצאתי שם "מטבח בארבי" שלם מוכן להרכבה.

אני לא ידעתי במובן איך מרכיבים את המטבח הזה. נו טוב, אני עוד קטן, והאצבעות שלי לא מספיק זריזות. אבל אמא, למרות החום והחום, התישבה לידי על השטיח ותוך דקות הרכיבה לי ביור עם מדיח כלים, תנור אפיה עם מגש הגשה ושני כסאות גבוהים. כמעט תמיד היא מבקשת מאבא שירכיב לי את הצעצועים החדשים. אבל הפעם היה לה קל. את המקרר-ירד ידעתי לשים במקום לבד, ושמחתי על כך. אבל בכל פעם שרציתי לפתוח את הדלת הקטנה, היה לי קשה נורא.

בפנים מצאתי גם אוצר שלם של חלקים. ספרתי 80 כלים שונים – בקבוקים קטנים, סירים, מחבתות, סכו"ם ואפילו רדיו. הם היו קצת קטנים ואמא פחדה כל הזמן שלא אבלע אותם. אבל התנהגתי יפה.

הכנתי אכל לאמא וגם אפיתי עוגה בתנור, אבל היא לא רצתה לצאת מהמזגן. אז אכלתי הכל לבד. וגם רחצתי את הכלים אחרי הארוחה, כי לא רציתי להפריע לאמא הטובה שלי. עכשו אני מחכה לעוד חמסין, אתם בטח יודעים כבר למה.

בן פורת

כותבים

פרח הפלאים

פרח הפלאים, כן פרח הפלאים
הוא בוקע מן הסלעים!
הו, פרח הפלאים.
הוא על הרים צץ לו פתאם
הוא מפיץ תיחום!
פרח הפלאים, פרח הפלאים
אותו כלם אוהבים!!!
גם על דשא אדמה פורח,
הוא יפה מכל פרחו!
הוא עם עלים מרהיבים,
יותר יפה מתכשיטים!!!
פרח הפלאים, פרח הפ[...]
אותו כלם אוהבים!
לו כתר יפהפה ונ[...] [...]רהיב
אף אחד אותו ל[...]ריב,
דק הגבעול, [...]ה יותר מכלו!!!
פרח הפל[...] [...]רח הפלאים
אותו כל[...] [...]בים!!!

קרן דותן
כתה ב', בי"ס "עתיד"
רמת־גן

יוצרים

מר קוקוס

חבורת הזבל עדין לא מר[...] אותו, אבל הוא כל כך מתאים [...]נס לשורותיה... הרי הוא [...] ושעיר, והוא נוצר משאריו[...]ל אגוזים ונרעינים. אם ת[...]צו ליצור אותו, הנה הכרנש[...]פת קשוטית נאח למדף או [...]חן הכתיבה שלכם. חהרו[...]ה ביותר והחמרים הדרושים לע[...]ה מצוים, בדרך כלל, בבית. הכינו לכם – חצי קלפה של אגוז קוקוס, שתי קלפות של "פיסטוק חלבי", גלעין של תמר, וקלפות של גרעיני חמניות (או גרעיני מלון שלמים ומיבשים).

ועתה, נתחיל להדביק!

קלפות ה"פיסטוק חלבי" ידבקו כ"עינים" על פרצוף קלפת אגוז הקוקוס. גלעין התמר יהוה את האף, ואת קלפות הגרעינים (או גרעיני המלון) נדביק בשתי שורות של פה צוחק. על העינים נוכל לצייר אישונים שמרחרים, ואז יביט אלינו מר קוקוס השעיר, הנצב עתה בחדר ומחיך בפה מלא.

רוני לרנר

תעלומת המשפד הנורא

המורה של כתה א' נכנסה בסערה לחדר המורים, שעה שהתקימה בו ישיבה של ועדת החנוך של הקבוץ. היא התעלמה מהנושא שבו דנה הועדה, התפרצה ואמרה:

"אני מזעזעת! אני דורשת להעלות לדיון את הדבר. זה נורא! איך הוא מעז" היושבים גם הם נזדעזעו מסערת רוחה של המורה ומיד עטו עליה בשאלות:

"מה הדבר? מה נורא כל כך? מי מעז?"

"הלואי וידעתי מי זה", גנחה המורה. "עדין לא גליתי. אבל אני יודעת מה הוא עושה, ועוד איך!"

"אז אולי תספרי לנו סוף סוף במה מדבר?" חקרו הנוכחים והמורה המשיכה:

"מהו אינכם יודעים? אני שוב מזעזעת! איך בקבוץ כמו שלנו, שבו שנים רבות מחנכים את הילדים לאהב את הטבע, את החי והצומח... ולבסוף – דבר שכזה! נורא נורא! תארו לכם, אני יוצאת לטיול עם ילדי כתתי אל באר־היונים. והנה, בדרך חזרה, גלו הילדים על שיח האטד הצירום משהו מענין. הם קראו ואמרו: "את אמרת לנו שחפושיות בוקעות מביצים קטנות – ועכשיו גלינו שחפושיות צומחות על עצים... בואי, תראי את עץ החפושיות... נגשתי ו...חשכו עיני! על קוצי האטד היו תקועות ממש חפושיות! ממש משפדות על שפודים! ולכן אני מזעזעת! אני בטוחה שאחד מילדי בית־הספר עשה זאת. וזה מדהים! אכזריות כזו אצל ילד – אכזריות חולנית! מי יודע לאן נגיע! מה עלול הילד הזה לעולל עוד... הוא מתחיל בחפושיות, יעבר לעכברים, אחר כך לצפרים ואולי לכלבים, ומשם, הפרסק עד לילדים אחרים לא [...]ב... [...] דורשת לפעל נגד הפגע ולגלות [...] הילד האכזר מיד, פן [...]אחרו!"

המורה סי[...] [...]בריח ושקט השלף בחדר המורים. [...]מורו מרכזת הועדה הפנה את ה[...] [...]קה והתכוננה:

"ואולי משפד החפו[...] [...] הנו ילד מילדי כתתך?"

"לא ולאו" נזעקה המורה [...] על ילדי כתה א' התמימים שלה, "[...]תי את הדבר. החפושיות אחדות היו תקועות בגבה רב. ילדי כתה א' לא היו מגיעים לשם, כמו כן שוחחתי עם כל אחד מהם וכלם הכחישו שיכות לדבר והביעו סלידתם מהמקרה".

עתה החל רעש גדול. כלם ידעו כי יש לפעל במהירות ולגלות את המשפד הנורא. אך מי יעשה זאת? כל המורים והמורות עסוקים, גם להם בנים ובנות משלהם, וממנם דחוק. ובכלל, הרי בקמינך לא למדו בלשות ועקוב. אולם בראשה של מרכזת הועדה הבזיק רעיון גאוני:

"נטיל את המבצע על 'סירת־הנגב' שלנו, על יעלי, אבנר וניר, שלשת הילדים חובבי־הטבע עם חוש ההרפתקנות הבלשי שלהם. הם לבטח יבצעו מבצע מבריק ויגלו את המשפד הנורא, את הילד המשפד..."

באותו ערב הובאו השלשה בסוד הדבר והבטיחו לגלות מיהו הילד, ואפלו לדובב אותו ולדעת מה היו מניעיו. השלשה ישבו ודנו בדרכי הפעולה:

"ראשית, עלינו לערך סיור מכין בשטח", אמר ניר ואבנר הוסיף:

"זה בעצם התפקיד העקרי של סירות – לבדק ולהכיר את השטח. אז בואו נצא!"

"רגע, רגע! גם לי יש רשות דבור", התנגדה יעלי. "מה פתאם לצאת לשטח? קודם כל יש לעבר בין הילדים מכל הכתות ולנסות לשמע מפיהם. מי יודע, אולי אחד מהם יסגיר את המשפד?"

"תחלמי על זה, אצלנו אין מלשינים! אפלו ידעו מי זה – לא יגלו לנו" קבע ניר. אבל יעלי לא שכנעה והעלתה הצעה חדשה:

"אם לא בדרך זו, אז אפשר בתכסיסים. למשל, נארגן מסבת לילשבת לכל הילדים ונכין חידון, מחרות בין הילדים. בחידון נכניס כל מיני שאלות בוסח של: 'התדע מי...?' למשל, 'התדע מי חשל 4 [...]ת בפנת־מיו' או 'התדע מי השאלי "יותו' וכן הלאה. בין 'התדע[...]ע גם שאלה כזאת: [...] קוצים?'[...]ד חפושיות על ישים לב לחות אחד הילדים לא "שמעי, [...]עבה וכונה".

'התדע מי אב[...]זיף עוד שאלה: שהיה להז' נאנ[...]ט השכל שוז יעלי אם את [...]לם ידעו יוצאים לשטח", אמ[...]תנו. אנו אבנר הצטרף אליו וי[...]לכת. לשבת, אף כבך רק הפנ[...] ימום רוחה על מזלזול בה ובהצע[...] כשהגיעו השנים עד לגדר הם המשק קמה והסלה לדרוך:

"הכו ליו הכו ליו"

ניר ואבנר נעצרו והניעו ראשם כאומרים "ידענו, ידענו". יצאו דרך פרצה בגדר ופנו לעבר "באר־היונים". את האטד העירום מצאו בקלות. ובאמת, על קוציו היו משפדות 5 חפושיות יבשות, שצבען כבר דהה.

"חברה, גליתי כאן עוד שתי חפושיות חדשות, טריות!" ואמנם מעברו השני של השיח נראו שתים נוספות וגם הן משפדות באכזריות!

"איזה מחזה מזעזע" התרגשה יעלי. ניר היה יותר מעשי. הוא בחן את הסביבה ואמר:

"בואו נגש אל עץ השיטה. אולי גם לשם הגיע המשפד הנורא?"

כשהגיעו אל השיטה כמעט והפסיקו לנשם מרב הסערה. על קוץ חד של השיטה הקלילות היה משפד לא כחות ולא יותו [...] – עכברו

"המורים צדקו", לחשה יעלי, כשהיא מפנה ראשה ושולחת מבטים חרדים לכל עבר. "הילד התחיל בחפושיות, עבר לשפד עכברים, אחר יעבר לצפורים ואם זה באמת יתפתח כך – אז... אז מתקרב התור של... של ילדים!" ושוב בלשה בעיניה מסביב, פן מסתתר כאן המשפד האכזר ואורב להם. אבל שום דבר הכל היה שקט ונעים. אפלו צפור אפרה־שחורה־לבנה פרחה בציוץ "צ'אק־צ'אק", "צ'אק־צ'אק" מעל השיטה ופרחה אל האטד.

למחרת, כשהתקרבו לגדר, פרצה יעלי בילות:

"וזוה... זה קרהו תשמעו! התור שלנו הגיע... אני לא רוצה שישפדו אותנו!"

"על מה את מדברת? יא דבילית!" השתיק אותה ניר. יעלי לא ענתה, רק הצביעה בידה רועדת על הגדר ואבנר שראה את הדבר אמר לניר:

"אתה לא רואה? על הגדר, על קוץ של תיל, משפדת צפור קטנה – "שושו"

גם ניר נדהם. עתה יש לפעל במהירות. המשפד האכזר התחיל למנינו לכן חזרה, הצטידו במקלות ובמשקפת כדי לגלותו מרחוק, ויצאו לאזור הספנה.

"חנה, כאן נציב את המארב".

בין שיח האטד לבין השיטה צמחה קבוצת שיחי מלחית־אשלגנית, מקום אידיאלי למארבים. למרות שהשמש היתה בפרום והמשק היה קרוב מאד, פחדה יעלי כהגן וגם אבנר הראה סימנים של אי־שקט. רק ניר נראה שקט ובטוח. זה היה כלפי חוץ, אבל בלבו פרפר איזה שריר שלא כרגיל.

חלפו שעות ארכות ושום ילד־משפד לא הופיע. אבנר הגיע אכזבתו:

"איזה זיפתו הוא לבטח הרגיש בנו. היום כבר אבוד, לא נצליח. בואו הביתה".

"שמע", אמר ניר, "גם אני התיאשתי כבר גמזמו, אבל עכשו אני מנצל את הזמן להסתכל במשקפת על הצפור הזאת שמציצת 'צ'אק־צ'אק', 'צ'אק־צ'אק'".

"תן גם לי את המשקפת", בקשה יעלי. היא הסתכלה בצפור שנצבה בראש השיטה ו...צרחה (יעלי ולא הצפור):

"היא! הצפור הזאת היא המשפדת האכזרית! ראיתי! ראיתי! היא שפדה ברגע לטאה קטנה על קוץ של השיטה!"

"תני את המשקפת!" התרגז ניר על שלא הוא פתר את התעלומה הגדולה אלא דוקא יעלי...

*

וכששפרו את דבר התגלית, התברר שמדבר בחנקן גדול. צפור הנזונה מחרקים ובעלי חליות קטנים והיא נוהגת, בעת שבע, לשפד את שללה ולאחסנו על קוצים שונים הנמצאים בתחום מחיתה.

וסירת־הנגב זכתה בצל"ש על מבצע הבלשות שלה.

עמוס בר

איור: הוה ארלן